

BEFOLKNINGEN BOOMER

Menneskemasser sætter Bangladesh under pres. Problemet kan vendes til en fordel, hvis regeringen forstår at motivere og uddanne befolkningen.

Reportage side 14-16.

NEDTÆLLING TIL 2015

Finansieringen bliver den store knast, når verdens ledere til september mødes i New York for at diskutere, hvordan de skal nå FN's 2015 Mål.

Side 17.

ud>ikling

Juli/august nr. 4/2010

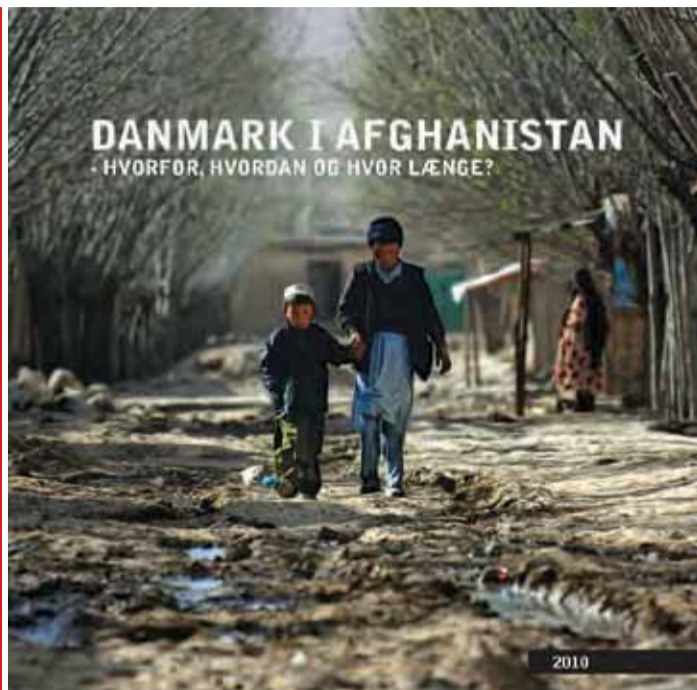
**NYHEDER OG DEBAT OM
UDVIKLINGSSAMARBEJDE**

BARONESSENS BEDRIFT

Mandag den 21. juni i Madrid, efter intense forhandlinger, kunne EU's ofte udskældte udenrigsminister, den britiske baronesse Catherine Ashton, omsider fremlægge en aftale om unionens nye, fælles udenrigstjeneste – **FUT'en**. Det ligner begyndelsen til enden på et langvarigt EU-slagsmål, hvor udviklingsbistanden spiller en hovedrolle.

Læs hele historien i EU-temaet side 6-11.

Danmark har bidraget til bestræbelserne på at skabe sikkerhed og stabilitet i Afghanistan siden 2001, hvor Taliban-regimet blev afsat ved en internationalt støttet militæraktion.

I publikationen **Danmark i Afghanistan** kan du få svar på hvorfor, og på hvordan og hvornår opgaven er løst.

Du kan læse om de danske soldaters arbejdsdag i Helmand-provinsen, og om hvordan Danmark bidrager til den civile genopbygning i hele landet.

Du kan møde forskellige danskere, som arbejder i Afghanistan.

Du kan læse om de udfordringer, der fortsat er, men også om nogle af de resultater, der er opnået.

Formålet er at give dig et bedre grundlag til at vurdere, om indsatsen nytter.

Publikationen kan bestilles på www.afghanistan.um.dk

udvikling

Udgives af Danida, Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2, 1448 København K

Telefon 3392 0000, fax 3392 0710

36. årgang. Udkommer otte gange om året. Trykoplæg: 9.800

ISBN nr. 978-87-7087-371-0 (print)

ISBN nr. 978-87-7087-372-7 (elektr.)

ISSN nr. 0106-0570

Abonnement

Udebliver avisen eller har du adresseændringer eller til- eller framelding af abonnement (gratis): www.udvikling.dk eller kontakt Rosendahls-Schultz Distribution på telefon 4322 7300, distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk.

Redaktion

avisenudvikling@um.dk

Redaktør: Stefan Katić (sk) 3392 0709

Journalist: Mads Rasmussen Mariegaard (mm) 3392 0052

Journalistpraktikant: Karina Schultz (ks) 4162 1479

Ansvarshavende iflg. Medieansvarsloven: Souschef Poul Kjar (PRS)

Redaktionen afsluttet den 24. juni 2010.

Annoncesalg og markedsføring:

Sara Leth, sarlet@um.dk, 2621 2249

Tryk:

Skive Folkeblad. Tryk på 70 gr. papir (Soporcel Premium Offset), som er svanemærket og FSC-godkendt for bæredygtig skovdrift og miljø.

Layout: Og Jensen

www.udvikling.dk. Her findes blandt andet tidligere numre, artikelbibliotek, blogs og link til Udviklings Facebook-side.

Tidligere numre på tryk kan rekvireres fra www.danida-publikationer.dk

Artikler i Udvikling udtrykker ikke nødvendigvis Udenrigsministeriets synspunkter.

Forside: Catherine Ashton, EU's høje repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik. Foto: John Thys/AFP/Scanpix.

Danida

JUNIMØDET I DANIDAS STYRELSE

REFORMKRÆFTER SKAL REDDE ZIMBABWE

Magtdivisionen mellem Mugabe og Tsvangerai har ikke løst Zimbabwes krise. Danmark sender mere udviklingsbistand og fortsætter dialogen med landets reformpolitikere.

Af Mads Mariegaard

Zimbabwe står fortsat midt i en politisk, økonomisk og humanitær krise, knap halvandet år efter dannelsen af den samlingsregering, som deler magten mellem præsident Robert Mugabe (ZANU-PF) og premierminister Morgan Tsvangirai (Movement for Democratic Change, MDC).

Kort efter regeringsdannelsen i februar 2009 besøgte daværende udviklingsminister Ulla Tørnæs den afrikanske republik. Herefter fulgte 60 millioner kroner til et overgangsprogram – og senere yderligere 20 millioner, som ministeren lovede Morgan Tsvangirai, da han besøgte København få måneder senere.

På sit møde i juni i år godkendte Danidas styrelse anden fase af samme overgangsprogram. Den nye fase skal fokusere på civilsamfund og god regeringsførelse, privatsektordrevet genopretning af landbrugsproduktion samt infrastruktur inden for vand og sanitet, energi og it.

I mellemtiden har også den nye udviklingsminister, Søren Pind (V), involveret sig personligt i Zimbabwe, som han besøgte blot to dage efter sin udnævnelse i februar. Den nyudnævnte minister mødtes under besøget med reformkræfter i landet, heriblandt den fremtrædende finansminister Tendai Biti (MDC).

Ifølge Danmarks ambassade i Zambia, som også fører dialog med reformpolitikere, har netop Tendai Biti og andre af regeringens reformkræfter modvirket "et totalt økonomisk kollaps i landet".

Uenighed om sanktioner

Et centralt debattemne på styrelsens møde var EU's sanktioner mod Zimbabwe, som unionen i februar forlængede med et år. Sanktionerne skulle have været drøftet mellem EU og Zimbabwe i april, men mødet blev udskudt på grund af askeskyen og er endnu ikke afholdt.

– Når man rejser spørgsmålet i Zimbabwe, siger folk, at restriktionerne er kontraproduktive. Men det er der ikke enighed om i EU-kredsen, fortalte Danmarks ambassadør i Zambia, Thomas Schjerbeck, som deltog i mødet via videoforbindelse.

Danmarks støtte til Zimbabwe styres fra Zambias hovedstad Lusaka, 500 kilometer fra Zimbabwes hovedstad Harare, hvor Danmark kun har én medarbejder – med kontor på Norges ambassade. Det blev betegnet som

"tyndt", og der vil blive ansat en medarbejder mere inden for få måneder.

Styrelsen efterlyste desuden en bredere strategi for, hvordan Danmark navigerer i det komplicerede magtspil i Zimbabwe, hvor "den politiske virkelighed er vigtigere end den udviklingsfaglige". Styrelsen blev enige om at tage diskussionen op på næste møde.

Elefanter og skrøbelige stater

Men allerede senere på samme møde kom Zimbabwe på dagsordenen igen – nu sammen med den nye udviklingspolitiske strategi, som Folketinget vedtog i slutningen af maj. Skrøbelige stater er én af fem hovedprioriteter i strategien, og på hvert område skal der nu laves handlingsplaner. Skrøbelige stater er det første område, hvor et udkast ligger klar, og dét fik medlemmerne i hænderne.

Zimbabwe bliver i udkastet betegnet som en del af en gruppe af skrøbelige stater, hvor staten er relativt stærk, men opfattes som illegitim af dele af befolkningen – i stil med Sudan og Burma. Det fik et medlem af styrelsen til at konstatere, at så måtte Spanien også være en skrøbelig stat, fordi separatistbevægelsen ETA ønsker Baskerlandet uafhængigt af Spanien.

Debatten om, hvad en skrøbelig stat egentlig er, kom vidt omkring – og ingen protesterede, da en medarbejder i Udenrigsministeriet til sidst konkluderede: "En skrøbelig stat er som en elefant: Når man ser én, er man ikke i tvivl."

Læs også klummen 'En risikopræget indsats' om Zimbabwe i Udvikling 4/09, s. 2.

Mads Mariegaard er journalist på Udvikling.

STYRELSENS INDSTILLINGER

Klimapakken/klimafinansiering/udmøntning af Klimapuljen i 2010 – 308,1 mio. kr.

Uganda: Hiv/aids-program – 200 mio. kr.

Zimbabwe: Overgangsbiand – 100 mio. kr.

Den Asiatiske Udviklingsbank:

Kapitaludvidelse – 70 mio. kr.

UNESCO – 40 mio. kr

UNEP-Risø Center:

Klima og energi – 32 mio. kr.

Ukraine: Reform i den offentlige sektor

– 28,8 mio. kr.

De Palæstinensiske Selvstyreområder:

Multi-donor Human Rights/Good Governance

NGO – 25 mio. kr.

Georgien: Statsreformer, menneskerettigheder og minoritetsrettigheder – 20 mio. kr.

UNDP/UNEP Poverty Environment Initiative

– 12 mio. kr.

DANIDAS STYRELSE

Styrelsen for Internationalt Udviklingsamarbejde, som er rådgivende organ for udviklingsministeren, drøfter og indstiller nye programmer, strategier og handlingsplaner.

Resumé af Styrelsens møder og dagsorden for næste møde kan ses på:

www.um.dk/da/menu/udviklingspolitik/omdanida/organisation/styrelsen

Cyklende kvinder skal standse korruption i nyt udviklingsprojekt i Uganda. Dette foto er dog fra en gade i Ouagadougou, Burkina Faso. Foto: Caroline Penn/Scanpix.

KVINDER SKAL SMS'E OM LOKAL KORRUPTION

Advarsel til alle korrupte i Uganda: Pas på cyklende kvinder med mobiltelefoner.

Af Ulrikke Moustgaard

Det kan blive sværere at have urent mel i posen i Uganda, når et nyt anti-korruptionsprojekt snart bliver skudt i gang.

I landet, der i årevis har lidt under korruption i den offentlige sektor, skal knap 1.000 ugandiske kvinder fremover holde øje med om de penge, der skulle bruges til fx at bygge en ny skole eller sundhedsklinik i deres lokal-samfund, nu også går til det rigtige formål.

Bevæbnet med mobiltelefoner, og i nogle tilfælde cykler, vil kvinder i otte forskellige distrikter i Uganda opsøge steder, der har fået bevilget penge. Hvis kvinderne finder ud af, at klinikken ikke eksisterer eller den nye skole er bygget med så dårlige materialer, at taget er ved at brase sammen, sender de straks en sms af sted. Den tikker ind på en central server hos Anti Corruption Coalition Uganda (ACCU), som samler oplysningerne, analyserer dem og giver dem videre til de relevante myndigheder og donorer.

– Mobilteknologien gør, at vi kan reagere hurtigt og effektivt. Vi har desværre tidligere oplevet, at nogle sager simpelthen var blevet forældede, inden de nåede frem til rette sted, fordi proceduren var for langsom, når der

først skulle udfærdiges en monitoreringsrapport, som herefter skulle sendes af sted, siger Cissy Kagaba, direktør for ACCU i hovedstaden Kampala.

Samtidig er det et plus, at vagthundene er kvinder, vurderer ACCU.

– Undersøgelser viser, at kvinder er mindre korrupte end mænd, siger Cissy Kagaba.

Mænd skal inddrages

Projektet er et samarbejde mellem ACCU og Mellemfolkeligt Samvirke. Inspirationen kommer fra et lignende projekt i Kenya, og idéen er at slå to fluer med ét smæk: At bekæmpe korruption og samtidig styrke kvinders position og deltagelse i det ugandiske samfund, fortæller Cissy Kagaba:

– Mænd udgør hovedparten af de ansatte i den offentlige sektor og på politisk plan. Nu får kvinderne mulighed for at spille en vigtig og ansvarsfuld rolle i samfundet, siger hun.

Alle kvinder, der deltager, får den nødvendige undervisning, en mobiltelefon med tale-tid og i visse tilfælde en cykel.

Men netop ligestillingselementet kan vise sig at blive en udfordring for projektet.

– Vi ved ikke, hvordan mændene vil reagere på, at deres kvinder får en stærkere position. Derfor er det vigtigt at sikre mændenes opbakning, siger Cissy Kagaba.

Mændene bliver fx inviteret med til seminarer og dialogmøder. De har også en interesse i, at deres børn går i skoler, hvor taget ikke falder sammen, eller at deres familie har

adgang til sundhedstilbud, argumenterer ACCU.

Tradition for modige kvinder

En risiko ved projektet kan være, at vagthundene bliver chikaneret. De er nemlig ikke, i udgangspunktet, anonyme.

– Selvfølgelig vil der være en risiko for at modtage trusler. Men vi er ikke urolige. Der er politisk vilje og forbindelser, fordi vi allerede har et samarbejde med politikere og bureaukrater, som også er trætte af den underminerende korruption. Ønsker man anonymitet, kan man få det i den forstand, at vi ikke offentliggør folks navne. Mange af kvinderne er desuden erfarne græsroddere fra kvindegrupper, der har arbejdet med anti-korruption før, siger Cissy Kagaba.

Danidas styrelse har netop indstillet, at udviklingsminister Søren Pind (V) bevilger 4,7 mio. kr. i støtte til projektet. Anne Mette Kjær, medlem af Danidas styrelse, Uganda-ekspert og lektor på Statskundskab, Aarhus Universitet, er ikke bekymret for vagthundene.

– Flere organisationer i Uganda har en vagthunde-funktion i forhold til de offentlige udgifter og blander sig i debatten, så det er ikke noget nyt eller kontroversielt. Landet har også mange modige kvinder, blandt andet i parlamentet, der virkelig har markeret sig på korruption. Det her er bare en anden måde at støtte arbejdet på, siger hun.

Ulrikke Moustgaard er freelancejournalist.

KAMPAGNE SÆTTER SPOT PÅ 2015 MÅL

FN, Danida og de danske udviklingsorganisationer står bag en ny, storstilet oplysningskampagne om FN's 2015 Mål. Kampagnen 'Sammen gør vi fattigdom til fortid' handler ikke om at samle ind, men om at sprede budskabet om de otte 2015 Mål. Kampagnen begynder til august – som optakt til den store FN-konference om 2015 Målene i New York i september (se side 17).

På konferencen skal verdens lande følge op på udviklingen og aftale, hvordan FN's otte udviklingsmål fra 2000 – om at bekæmpe fattigdom, sult, sygdom og at skabe et bæredygtigt miljø i verden – bedst kan nås inden 2015. Danmark har sammen med Senegal formandskabet for konferencen.

Læs mere på www.frivillig2015.dk. /ks

TINGATINGA-MALERIER I RUNDETÅRN

Er tingatinga-kunst kitsch eller kvalitet? Det kan besøgende på ThorupArts nye udstilling selv afgøre i løbet sommeren. Udstillingen viser den særlige afrikanske kunstart, tingatinga, som maleren Edward Saidi Tingatinga skabte i Tanzania for 40 år siden.

Tingatinga døde efter kun at have malet i fire år, men hans karakteristiske stil markerede begyndelsen på denne særlige afrikanske kunstart, som er kendetegnet ved at være malet med de materialer, Tingatinga havde ved hånden, fx væg- eller cykelmaling. Det giver malerierne deres karakteristiske skinnende overflade.

Udstillingen kan ses fra den 3. juli til den 22. august i Rundetårn, Købmagergade 52A i København. /ks

DIALOG OG UDVIKLING PÅ DAGSORDENEN

To gange i juni har Danida sat dialog om udvikling og u-lande i centrum. *Danida Development Days* fandt sted i Eigtveds Pakhus den 8.-9. juni, hvor dagsordenen lød på at skabe sammenhæng og koordinering af udviklingsinstrumenter med fokus på skrøbelige stater. Desuden var der fokus på Kina og andre vækstøkonomiernes rolle i Afrika.

Herudover løb arrangementet *Dialog Døgnet* for første gang af stabelen den 16.-17. juni på Gerlev Idrætshøjskole, hvor udviklingsminister Søren Pind (V) og 120 mediefolk, ngo-folk, filmproducenter og udviklingsforskere var samlet til 24 timers debat om, hvordan Danmark bedst engagerer befolkningen i de globale udviklingsudfordringer. Arrangementet gentages i 2011. /ks

OPERATION DAGSVÆRK FYLDER 25

Operation Dagsværk introducerer nu projektet 'Operation Kunstværk' i anledningen af organisationens 25-års jubilæum. Operation Kunstværk, der bærer undertitlen 'En billedfortælling om unges globale kamp mod udelukkelse', bliver til på fire gymnasier – Aalborg katedralskole, Fredericia VUC, Århus Statsgymnasium og Ørested gymnasium – i samarbejde med en ung kunstner fra lokalområdet.

Operation Dagsværks fotoarkiv, som rækker 25 år tilbage, er råmateriale, som eleverne og kunstnerne kan klippe i, male på, manipulere med og sætte sammen på nye og overraskende måder. Den kreative proces skydes i gang med en inspirationsdag, hvor eleverne fra de fire gymnasier mødes med kunstnerne og sammen udvikler idéer, temaer og metoder til projektet, som skal være klar til fernisering i december 2010. /ks

UDENRIGS- MINISTERIET GENOPLIVER DANIDA- BRANDET

Danidas brand er stærkt, men misforstået i befolkningen. Det skal nyt logo råde bod på.

Af Karina Schultz

Et nyt logo skal forstærke og stadfæste Danida som brand. Logoet er tilpasset Udenrigsministeriets visuelle identitet, og navnet 'Udenrigsministeriet' optræder i Danida-logoet for at signalere tilhørsforhold til ministeriet. Men Danida-logoet får samtidig sit eget udtryk.

En undersøgelse fra konsulentvirksomheden Advice viser, at Danida-brandet står stærkt, men at befolkningen opfatter Danida som en uafhængig, offentligt støttet organisation på linje med Forbrugerrådet. I virkeligheden er Danida en betegnelse for et aktivitetsområde i Udenrigsministeriet: Danmarks udviklingssamarbejde.

– Det er vigtigt at understrege, at Danida ikke er en selvstændig organisation. Det har vi gjort ved at placere Danida under Udenrigsministeriet, efterfulgt af ordene 'Danmarks udviklingssamarbejde', fortæller direktør i Advice, Espen Meyer Højlund, som også har udarbejdet logoet.

20 års dvale

Udenrigsministeriets kontorchef for Public Diplomacy og Kommunikation, Eva Egesborg Hansen, er ikke bekymret for, at de to brands, Udenrigsministeriet og Danida, vil konkurrere med hinanden:

– Samspillet vil kun forstærke begge brands. Både Udenrigsministeriet og Danida er stærke brands. For første gang introducerer vi Danida sammen med Udenrigsministeriets logo, og dermed har vi forsøgt at klarlægge tilhørsforholdet og vække brandet fra 20 års dvale, siger hun.

Det nye Danida-logo så første gang offentlighedens lys ved lanceringen af Danmarks nye strategi for udviklingspolitik i slutningen af maj.

Karina Schultz er journalistpraktikant i Udenrigsministeriet.

UDENRIGSMINISTERIET
DANIDA | DANMARKS
UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Danidas nye logo. Den gule farve stammer fra kongekronen i Udenrigsministeriets logo. Ill.: Danida.

Projektleder på hospitalet i Gozarah, Inge-Lise Aaen (t.v.), og den afghanske læge Mirwais Azizi sørger for, at alle personale kan give sundhedsundervisning. Foto: Keld Broksø.

AFGHANISTAN BLÅSTEMPLER DANSK SYGGEHUS

Den Danske Afghanistan Komités hospital i Herat kæmper mod korruption og lavt uddannelsesniveau.

Af Keld Broksø, Gozarah

Når afghanske læger, sygeplejersker og jordemødre kan skrive distriktssygehuset i Gozarah på cv'et, er det et plus. Det danskstøttede hospital i den vestafghanske provins Herat er blevet model-distriktshospital for hele Afghanistan.

En dag med 40 graders stillestående varme afholder heller ikke flere hundrede turbanklædte mænd og kvinder i blå burkaer med småbørn på armene fra at møde op ved hospitalet. De og deres pårørende håber at få den gratis hjælp, som nu er kendt i sundhedskredse over hele Afghanistan.

– Det er en kærkommen anerkendelse fra de afghanske myndigheder, for det gør samarbejdet bedre. Når vi møder viceguvernøren eller direktøren for det afghanske udenrigsministeriums afdeling i Herat, så er de nu på forhånd orienteret om projekterne, fortæller en stolt formand for Den Danske Afghanistan Komité (DAC), Viggo Fischer, som netop har været på bestyrelseseftersyn i Gozarah.

DAC står for driften med et årligt budget på godt 12 millioner kroner fra Danida til flere sundhedsprojekter. Heraf koster hospitalets drift lidt over to millioner.

Sygdommen korruption

Projektleder og jordemoder Inge-Lise Aaen skridter hospitalets gård og afdelinger af sammen med lægen Mirwais Azizi. Som eneste danske udsendte blandt et par hundrede afghanske ansatte er hun livlinen til Danmark. Hun udstråler autoritet. Og den er nødvendig. For anerkendelsen er ikke kommet uden konflikter.

Korruption er en samfundssygdom i Af-

ghanistan. Ofte køber afghanerne stillinger til sig selv, laver vennetjenester, fusk og sælger smuglet medicin. Inge-Lise Aaen kender det til hudløshed.

– Det straffes hårdt, hvis vi opdager det. Vi har fyret jordemødre, som forlangte en sum efter fødslerne. Vi har også fyret en tandlæge, fordi hun ikke ville behandle, medmindre hun fik penge ved siden af sin løn. Men jeg er ikke så naiv, at jeg tror, det er helt væk, siger Inge-Lise Aaen.

Også systemet med at skaffe hinanden poster kender hun.

– Vi ser det i Sundhedsministeriet, som vi samarbejder med. De skaffer folk ind, der ikke altid er kvalificerede, på grund af private relationer. Vi fyrede en direktør, fordi han ikke egnede sig som leder. Men han har i dag en stor stilling i Sundhedsministeriet, fordi han kendte de rigtige mennesker, beretter Inge-Lise Aaen.

Et andet samfundsproblem er lavt uddannelsesniveau. En læge i Afghanistan vil ofte ikke kunne bestå en sygeplejerskesamen på dansk niveau. Derfor har distriktshospitalet satset massivt på efteruddannelse.

Hospitalet i Gozarah ved Herat har godt 55 sengepladser, og 150 øvrige patienter får behandling hver dag foruden 40-50 børn i en baby-klinik.

En stribe delegationer har allerede besøgt det danske hospital for at se metoderne i behandling, forebyggelse og ledelse.

Keld Broksø er freelancejournalist med speciale i Afghanistan.

DANMARK I AFGHANISTAN

Den danske udviklingsbistand og nødhjælp til Afghanistan var på 460 mio. kr. i 2009. Derudover har Danmark udsendt 750 soldater. Indsatsen skal gradvist fokusere mere på civil genopbygning og mindre på militært engagement.

AMERIKANERE ADOPTERER MEST

Med 127.000 adoptioner om året, heraf 19.000 fra udlandet, er USA klart det land, der adopterer flest børn. Det viser rapporten *Child Adoptions – Trends and Policies*, som FN's sekretariat udgav i maj.

Efter USA følger Kina med 45.000 adoptioner, heraf 8.000 fra udlandet, og Rusland med 23.000 adoptioner, heraf 5.000 fra udlandet. Danmark adopterede 1.249 børn i 2003, heraf 688 fra udlandet. Hovedparten af de børn, danskere adopterer fra udlandet, kommer fra Kina.

Ifølge rapporten bliver over en kvart million børn adopteret om året. Rapporten viser også, at antallet af adoptioner fra udlandet er stigende. I mange europæiske lande tegner antallet af adoptioner fra udlandet sig for over halvdelen af alle adoptioner. /mm

LIBERIANSK FORSONING SLÅR FEJL

Bestræbelserne på forsoning efter Liberias borgerkrig 1989-2003 møder store vanskeligheder, konkluderer en ny rapport fra den uafhængige organisation International Centre for Transitional Justice (ICTJ).

Ifølge rapporten har Liberias politikere, medier og offentlighed fokuseret for meget på spørgsmålet om retsforfølgelse af prominente navne, heriblandt præsident Ellen Johnson-Sirleaf – og for lidt på at kompensere ofre for krigsforbrydelser, opbygge en ny kommission for menneskerettigheder og udvikle metoder til at skabe forsoning i lokalsamfundene.

ICTJ-rapporten hævder også, at Liberia ikke har fulgt anbefalingerne fra landets sandheds- og forsoningskommission (TRC), som afsluttede sit arbejde i december 2009. Kommissionen blev støttet fra Danmarks ambassade i Ghana med tre millioner kroner. /mm

BØRN SEXMISBRUGT HOS BØRNEFONDEN

Mindreårige piger er blevet seksuelt misbrugt i forbindelse med udviklings-ngo'en Børnefondens projekt 'Befri børneslaverne' i Benin i 2005-2007, skriver Ekstra-Bladet 20. juni.

Ifølge avisen har Børnefondens kendt til oplysningerne, men ikke delt dem med de danske myndigheder eller offentligheden. Fonden har dog bortvist og politianmeldt medarbejdere.

Justitsminister Lars Barfoed (K) siger til Kristeligt Dagblad, at han vil undersøge mulighederne for at skabe større åbenhed om projekter, der drives for indsamlede midler.

Pengene til Børnefondens projekt stammer fra tv-showet 'DM i Indsamling 2005' på Danmarks Radio, hvor der blev samlet 36 mio. kr. ind. Heraf gik 5,2 mio. kr. til projektet i Benin. /mm

IVÆRKSÆTTERPRIS TIL KVIKSØLV-BEKÆMPERE

Develop-prisen, som studenterorganisationen Develop uddeler til unge sociale iværksættere, gik i år til OroClean, som består af fire DTU-studerende, der har udviklet en lavteknologisk og billig metode til reducere det giftige kviksølv i guldminedrift og dermed nedsætte kviksølv-forureningen.

Konkurrencen fokuserer på nystartede grupper og virksomheder, som planlægger erhvervsprojekter i u-lande. Vinderen modtager rådgivning og software-support fra Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene (IFU), Danmarks Eksportråd og Videnskabsministeriets vækstprogram GazelleGrowth.

Prisuddelingen fandt sted 22. juni hos Dansk Industri. Ud over OroClean bestod finalisterne af et kunst- og skoleprojekt i Kenya, en koordinationservice for frivilligrejser til Centralamerika og et projekt om barsels- og abortudstyr. /mm

SKEPSIS OVER FOR PARTISTØTTE

Nyt dansk institut skal fremme demokratiske processer i u-landene. Men nordiske erfaringer skræmmer.

Af Karin Bergquist

Politiske partier er helt afgørende for et lands udvikling, også i udviklingslandene. Derfor bør demokrati-støtte ikke alene gå til statslige institutioner og civilsamfundene, men også direkte til partierne. Det er tanken bag et nyt institut, som Folketinget vedtog i maj med inspiration fra andre europæiske lande.

Instituttet skal bidrage til at skabe en demokratisk kultur og flerpartisystemer i u-landene. Halvdelen af støtten gives som direkte parti-støtte fra danske partier til lignende søsterpartier i u-landene og halvdelen af midlerne skal støtte parti-systemer generelt i u-landene.

Aktiviteterne kan omfatte en bred vifte af emner som kvinder og unge i politik, parlamentarisk arbejde, kapacitets- og organisationsopbygning, kampagnetræning, medier, anti-korruption, politikudvikling og udveksling samt valg- og partilovgivning.

Ifølge regeringen, som har foreslået instituttet, skal støtten være drevet af efterspørgsel og forankret hos lokale aktører.

Start med behovene

Kritikere anfører, at erfaringer med lignende nordiske initiativer er negative. Et norsk institut blev fx nedlagt efter en kritisk evaluering og massiv mediastorm, der bl.a. gik på, at pengene gik til rejsestøtte til norske politikere og gavnede de norske partier mere end de afrikanske.

Professor i statskundskab Jørgen Elklit fra Aarhus Universitet, der har årelang ekspertise i demokratiske valg i u-landene, frygter en gentagelse af de nordiske erfaringer. Han kritiserer især søsterparti-støtten, der hos de nordiske institutter ikke har haft effekt, bl.a. fordi politiske processer i Nord og Syd er meget forskellige, og fordi støtten ofte er tildelt af politikere uden kendskab til u-landene og uden om fagekspertisen i udviklingsmiljøerne.

– De svenske socialdemokrater støtter fx fortsat ANC (regeringsparti, red.) i Sydafrika, der i forvejen har penge nok og 2/3 af stemmerne, hvilket forhindrer mindre oppositionspartier i at komme til, siger Jørgen Elklit og fortsætter:

– Man burde i stedet se på modtagerlandenes behov. Min erfaring er, at de har mere brug for støtte til at opbygge parlamenter, fremme retsprocessen, så sagsbehandlingen kan gøres bedre og hurtigere, samt øge kvaliteten i valgprocesserne og styrke civilsamfundet.

Partistøtte vigtig

Tilhængerne af det ny institut peger på vigtigheden af, at danske politikere får større indblik i politiske processer ude omkring i verden. Blandt dem er Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF).

– For vi kan arbejde nok så meget med fx god regeringsførelse, men hvis partierne ikke repræsenterer befolkningen eller er direkte korrupte, har vi et stort demokratisk problem. Så det er vigtigt med klare retningslinjer for instituttets initiativer, også for søsterparti-støtten, for at skabe en balanceret politisk proces og undgå en skævvridning af magtstrukturerne, siger Julie Koch, leder af DUF's internationale afdeling.

Dansk bistand skal gå til politiske partier i u-lande, blandt andet via søsterparti-støtte. De svenske socialdemokrater støtter allerede det sydafrikanske regeringsparti ANC, som her holder pressemøde tidligere i år. Foto: Stephane De Sakutin/AFP/Scanpix.

Partistøtten bliver især nyttig, hvis politikere fra u-lande kommer til Danmark og mødes med danske politikere uden for de lokale politiske rammer, som de normalt befinder sig i, fordi de kan tale mere frit uden frygt for overgreb, og fordi der ofte ingen dialog er mellem partierne, vurderer Stig Jensen, leder af Center for Afrika-studier på Københavns Universitet.

– Men jeg tror ikke på effekten af, at danske politikere støtter politikere i u-landene. Dertil er forskelle mellem politiske processer i Danmark og u-landene alt for store. Derimod giver det mening at støtte regionale møder,

hvor politikere i Syd mødes og udveksler erfaringer, siger han.

Instituttets bestyrelse udnævnes i slutningen af juni. Ni ud af 15 medlemmer udpeges af Folketinget, to af DUF, ét af udviklingsministeren, ét af Dansk Institut for Internationale Studier, ét af Rektorkollegiet og ét af NGO-Forum, der repræsenterer 46 u-landsorganisationer.

Ud af de samlede bistandsmidler er der afsat et budget på 75 mio. kr. for perioden 2010-2012.

Karin Bergquist er freelancejournalist.

Performance-installationen *Paradise – a pinoy cafe* er blandt de mange værker, publikum kan opleve under festivalen *My World Images*. III.: CKU.

Af Karina Schultz

Traditioner fornyes, kulturer udvikles, og magtstrukturer ændres. Hvad der var et udviklingsland i går, er en økonomisk stormagt i morgen. Vores billeder af verden er i opløs-

ning. Eller er de?

Den slags spørgsmål tager kunstnere fra en stribe u-lande stilling til, når kulturfestivalen *My World Images* 26. august blænder op for 18 dage med koncerter, forestillinger, oplæsninger, seminarer, udstillinger og film.

U-LANDENE INDTAGER DANMARK

Kulturfestivalen *My World Images* præsenterer i august og september 170 kunstnere fra Syd – med start i Skørping.

– Vi lader dem komme til orde – de andre, de fremmede – til fordel for deres mange fortællinger: 170 individer, 170 verdener, 170 fortællinger af 170 kunstnere. Vi overlader roret til musikere, sangere, dansere, film- og teaterinstruktører, billedkunstnere og forfattere, siger leder af Center for Kultur og Udvikling (CKU), Jens Kåre Rasmussen.

Publikum kan blandt andet opleve *slam poetry* fra Zimbabwe og Sydafrika, den georgiske kunstner, arkitekt og byplanlægger Nata Piskalava og den nigerianske fotograf, aktivist og tidligere bankmand George Osodi.

Åbner i Skørping

Images-festivalerne begyndte med Images of

Africa i 1991, og årets festival er den syvende i rækken. Som nyt noget begynder festivalen i år i Skørping, en stationsby i Himmerland med knap 3.000 indbyggere.

– Vi håber, at danskerne får øjnene op for kunstnerne fra udviklingslandene, og at festivalen kan inspirere til et fortsat fremtidigt samspil, siger Jens Kåre Rasmussen.

Center for Kultur og Udvikling hører under Kulturministeriet, efter at kulturminister Per Stig Møller (K) bragte centret med sig fra Udenrigsministeriet ved regeringsrokaden i februar.

Programmet, som blev offentliggjort i juni, kan findes på www.images.dk.

BARONESSEN I BRUXELLES, KOMMISSÆREN I KØBENHAVN OG DIPLOMATEN FRA DANMARK

Efter et forår med heftige magtkampe nærmer Europa sig en fælles udenrigstjeneste med 130 ambassader, tusindvis af diplomater og en 'udenrigsminister', som også skal føre udviklingspolitik for hele EU.

Af Mads MariEGAARD, Bruxelles/København

Når sandheden skal frem, ligner Justus Lipsius-bygningen mest af alt en overdimensioneret burgerbar med facaden dækket af et kæmpebanner med det spanske EU-forbundsskabs rød-gule svungne bogstaver.

Foruden EU's ministerråd huser bygningen et sekretariat for etableringen af unionens nye, fælles udenrigstjeneste – FUT'en – som ventes etableret i løbet af i år eller 2011. Til den tid vil FUT'en formentlig flytte ind i glaspaladset Charlemagne på den anden side af gaden, Rue de la Loi.

Vi er i EU's hovedstad, den belgiske by Bruxelles. *Talk-of-the-town* er, at Europa – med 30-40 års forsinkelse – tilsyneladende er på vej til at besvare USA's tidligere udenrigsminister Henry Kissingers berømte spørgsmål: Hvem skal jeg ringe til, hvis jeg vil ringe til Europa?

Da Lissabon-traktaten trådte i kraft i december 2009, fik EU sin første høje repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik – hurtigt omdøbt til udenrigsminister i folkmunde. Posten gik til Baronesse Catherine

Ashton af Upholland, en 54-årig britisk Labour-politiker, som nu skal forsøge at tale med én stemme på vegne af et Europa, der blot syv år tidligere befandt sig i dyb splittelse over spørgsmålet om Irakkrigen.

FUT'en vil, når den er etableret, få en stab på 5-7.000 embedsmænd, som hentes fra EU-kommissionen, ministerrådet og medlemslandene. De vil blive fordelt mellem et hovedkvarter i Bruxelles og omtrent 130 EU-ambassader verden over. Målet er øget global indflydelse og en mere sammenhængende udenrigspolitik. FUT'en vil også omfatte udviklingspolitikken og EU's fællesskabsbistand til u-landene, som Danmark bidrog til med cirka 1,7 milliarder kroner i 2009.

Uden privatfly

Føler man sig stresset i hverdagen, kan det hjælpe at kaste et blik på Catherine Ashtons portefølje af opgaver. Ud over titlen som udenrigsminister med ansvar for FUT'en bestrider hun posterne som viceformand for kommissionen, kommissær for eksterne an-

”

Føler man sig stresset i hverdagen, kan det hjælpe at kaste et blik på Catherine Ashtons portefølje af opgaver.

liggender og formand for EU's råd for udenrigsanliggender, hvor medlemslandenes udenrigsministre mødes – med alt hvad dertil hører af rejser og møder. Måske ikke så mærkeligt, at hun har klaget over ikke at have et privatfly til sin rådighed...

Valget af den noget uprøvede Catherine Ashton som EU-udenrigsminister var en heftig overraskelse, som de fleste tilskrev, at Storbritannien kunne kræve det, da Tony Blair ikke blev EU's præsident. Lady Ashton, nu verdens højest betalte kvindelige politiker, har fået en usædvanlig hård start med kritik af alt fra manglende lederegenskaber, sprogkundskaber og udenrigspolitisk erfaring til at slukke sin mobiltelefon om aftenen og undlade at besøge Haiti efter jordskælvet i januar. Dog har hun høstet anerkendelse for som leder af det britiske underhus at få Lissabon-traktaten gennemført i Storbritannien i 2008.

Der lød også rosende ord, da Catherine Ashton i marts ansatte Danmarks daværende EU-ambassadør, Poul Skytte Christoffersen, som personlig rådgiver. Den 64-årige diplomat, der er yderst respekteret i EU-kredse, kendes måske i offentligheden mest for sin rolle i dokumentarfilmen *Fogh bag facaden*, hvor han som dansk EU-ambassadør i 2002 hjælper EU-formand Anders Fogh Rasmussen med at forhandle øst-udvidelsen på plads. 'Skytte', som han kaldes, er kendt sit stillfærdige gemyt, selvom det også siges, at han under forhandlingerne om netop øst-udvidelsen blev så vred på en polsk forhandler, at han kastede en kuglepen efter ham.

På sit ret ydmyge kontor i Justus Lipsius-bygningen betegner Poul Skytte Christoffersen kritikken af Catherine Ashton som urimelig.

– Hun blev bedt om at tiltræde, stort set dagen efter hun var udnævnt, så hun har ikke haft tid til at forberede sig på opgaven. Alle vidste, at hun ikke var nogen stor udenrigspolitisk ekspert. Hun har ikke tidligere beskæftiget sig med udenrigspolitik og blev ansat på nogle forventninger om, at hun kunne lære det, forklarer han.

Dårlige sælgere

Den dag FUT'en er etableret, vil den ifølge Poul Skytte Christoffersen gøre det langt lettere for EU at sælge sine budskaber globalt.

– Vi gør mange fornuftige ting, men det kniber efterhånden med at få *credit* for det. Vi har måske verdens mest ambitiøse og rigtige klimapolitik, men alligevel ser vi, at klimatopmødet i København bryder sammen, blandt andet fordi vi mister Afrika og Brasilien. Hvordan kan det ske, at vi mister Afrika i en sammenhæng, hvor vi klart har fælles interesser? Det var et eksempel på, at vi var for dårlige til at sælge og forklare vores politik, og det ser jeg som en meget stor opgave for FUT'en. Det er ikke Catherine Ashtons opgave at ændre vores klimapolitik, men at sælge den rundt om i verden, siger han.

Andre tvivler på, at FUT'en i sig selv kan styrke EU's udenrigspolitik – blandt dem også tilhængere af FUT'en som Dan Jørgensen, medlem af Europa-Parlamentets klimaudvalg for Socialdemokraterne.

– Det er fantastisk, at vi får en institution, som kan repræsentere EU ude i verden. Det kan udbrede vores holdninger på de områder, hvor vi er enige. Men på de områder, hvor vi ikke er enige, kan det være lige meget. På klimatopmødet brugte EU-landene meget tid på at diskutere med hinanden. Og hvis de ikke er enige, så kan Catherine Ashton jo ikke gøre noget, siger han.

”

Vi har ikke råd til at spille mere tid på inter-institutionelle slagsmål.

Poul Skytte Christoffersen, personlig rådgiver for Catherine Ashton

Med livrem og seler

Med én person – Catherine Ashton – i spidsen for både udenrigs- og udviklingspolitik vil de to områder blive knyttet tættere sammen. Målet er øget sammenhæng i EU's indsats, og det vil især kunne mærkes i skrøbelige stater, vurderer Poul Skytte Christoffersen.

– For et klassisk udviklingsland tror jeg ikke, at forskellen vil være særlig stor, men for lande i konfliktsituationer vil der være en forskel med en større integration af politikken. Det vil gælde Sudan, Afghanistan, Somalia og den type lande, siger han.

Planerne om øget integration af udenrigs- og udviklingspolitik har fået stribevis af europæiske ngo'er til at advare mod, at udviklingspolitikken vil blive fokuseret mindre på fattigdomsbekæmpelse og mere på at opnå andre politiske mål.

– Vi er bekymrede for, at udviklingsbistanden vil blive fordelt ud fra politiske interesser, så eksempelvis Afghanistan vil blive priorite-

ret højere end de afrikanske lande, siger Anne-Catherine Claude, politisk medarbejder i ngo'en Action Aid, der blandt andet tæller Mellempfolkeligt Samvirke som dansk medlem.

FUT'ens tilhængere forsvarer sig med, at udviklingspolitikken fortsat vil være baseret på instrumenter, som sætter fattigdomsbekæmpelse øverst, eksempelvis den europæiske udviklingsfond.

– Man kan ikke bruge den europæiske udviklingsfond eller andre instrumenter til andet end de formål, der er nedlagt i instrumen-

Fortættets næste side ...

KOMMISSÆREN

Andris Piebalgs, 52 år. EU-kommissær for udvikling siden januar. Energikommissær 2004-2010 og Letlands EU-ambassadør 1997-2003. Uddannet fysiker. I 1980'erne, mens Letland var indlemmet i Sovjetunionen, arbejdede han som skoleinspektør og var i øvrigt medlem af kommunistpartiet. Foto: Stefan Katic.

BARONESSEN

Catherine Ashton, 54 år. Siden december 2009 EU's høje repræsentant for udenrigs- og sikkerhedspolitik. EU-kommissær for handelspolitik 2008-2010. Medlem af det britiske Labour-parti. Har titel af baronesse, men er første akademiker i sin familie og datter af en kulminearbejder. Foto: John Thys/AFP/Scanpix.

ARKITEKTEN

Poul Skytte Christoffersen, 64 år. Siden marts personlig rådgiver for Catherine Ashton. Danmarks EU-ambassadør 1995-2003 og kabinetschef for EU's landbrugskommissær 2006-2009. Medforfatter til Maastricht-traktaten og opfinder af Edinburgh-aftalen med Danmarks fire forbehold. Foto: Erik Luntang/Scanpix.

10 FACTS OM FUT'EN

■ EU's fælles udenrigstjeneste – FUT'en – er en del af Lissabon-traktaten, som trådte i kraft 1. december 2009.

■ FUT'ens øverste chef er EU's høje repræsentant, i dag Catherine Ashton, populært kaldet EU's udenrigsminister.

■ FUT'en skal dannes ved en sammenlægning mellem afdelingerne for eksterne anliggender i EU-kommissionen og EU's ministerråd.

■ Kommissionens generaldirektorat for udvikling (DG Development) og afdelingen for humanitær bistand (ECHO) bliver ikke en del af FUT'en.

■ FUT'en skal træffe beslutninger i samarbejde med kommissionen og medlemslandene, og budgettet skal godkendes af Europa-Parlamentet.

■ FUT'en ventes at få seks afdelinger, hvoraf én får ansvaret for relationer til alle u-lande.

■ Kommissionens repræsentationer uden for EU skal omdannes til EU-ambassader, som hører under FUT'en.

■ FUT'ens stab ventes at blive på 5-7.000 personer, som skal hentes fra kommissionen, ministerrådet og medlemslandene.

■ FUT'en vil formentlig blive etableret i løbet af 2010 eller 2011.

■ FUT'en ventes ikke at få betydning for, hvor stor en del af medlemslandenes udviklingsbistand der kanaliseres gennem EU-systemet.

... fortsat

terne. Vi går både med livrem og seler for at sikre, at fattigdomsbekæmpelsen tilgodeses, og jeg tror ikke, der er nogen risiko. Vi skal bare overholde reglerne, så sker det automatisk, siger Poul Skytte Christoffersen.

Kommissær på besøg

København, den første dag i juni: De modigste af gæsterne på Danidas rådskonference om EU's udviklingspolitik på Radisson SAS-hotellet på Amager forsyner sig med luncescones fra nabobordet, som tilhører en anden konference, men ingen vover at forstyrre den anonyme mand i jakkesættet, der sidder alene og læser i en rød designersofa uden for konference-salen.

EU's udviklingskommissær Andris Piebalgs, der har en fortid som skoleinspektør, diplomat og EU-kommissær for energipolitik, befinder sig i epicenteret af et af de veritabile, inter-institutionelle slagsmål, som EU-historien er så rig på. Men hvis det påvirker ham synderligt, skjuler han det godt for konferencegæsterne, der står i små grupper og snakker og spiser rundt om ham.

Når FUT'en er etableret, må den 52-årige lette Andris Piebalgs og kommissionens generaldirektorat for udvikling afgive en del af magten over udviklingspolitikken til Catherine Ashton. Hvor meget er endnu ikke afgjort.

Står det til mange medlemmer af Europa-Parlamentet, skal det være så lidt som muligt. EU's folkevalgte har krævet, at kommissionen får afgørende indflydelse i FUT'en – og truet med at bruge deres veto over EU's budget til at blokere for etableringen af FUT'en, hvis de ikke får deres vilje.

– Medlemslandene vil trække FUT'en over i det mellemstatslige. Vi vil trække den over i det fælleseuropæiske, så vi kan undgå 'handler i døren', hvor medlemslandene fordeler områderne mellem sig, forklarer Anne E. Jensen, medlem af parlamentets budgetudvalg for Venstre.

Deling af magten

Efter et møde i Madrid 21. juni mellem Catherine Ashton og det spanske EU-formandskab, kommissionen og medlemmer af Europa-Parlamentet ser slagsmålet om EU's udviklingspolitik ud til at ende med et kompromis, hvor FUT'en skal lægge politikken, men i tæt samarbejde med kommissionen, som også skal føre den ud i livet bagefter. Udviklingskommissær Andris Piebalgs får mindre magt, end han har i dag. Alligevel støtter han FUT'en, fordi den vil gøre det lettere at integrere udviklingspolitikken med andre politikområder.

– For eksempel kan man ikke udrydde fattigdom, hvis man ikke har nogen energiforsyning, så de fattige må bruge hele dagen på at samle brænde til madlavning, siger den tidligere energikommissær, da han et par timer inden konferencen på Radisson SAS-hotellet møder *Udvikling* i Europa-huset i det indre København.

Medlemmer af Europa-Parlamentet har betegnet magtdivisionen mellem FUT'en og kommissionen som "en opskrift på manglende sammenhæng", men det generer heller ikke Andris Piebalgs.

– Der er tale om én, fælles udenrigstjeneste, og derfor kommer FUT'en og kommissionen ikke til at slås om, hvem der kender x-land

bedst. Det hjælper også, at mange af FUT'ens medarbejdere vil komme fra kommissionen og derfor kender den godt. Strukturen i sig selv skaber ingen problemer. Hvis det ikke kommer til at fungere, er det mit ansvar, siger han.

Andris Piebalgs kan også glæde sig af en anden årsag, vurderer Poul Skytte Christoffersen.

– For mig at se er der ingen tvivl om, at det i praksis vil være Andris Piebalgs, der har tid og energi til at lave det daglige arbejde. Catherine Ashton vil rejse og være væk mindst to tredjedele af året. De folk, der arbejder med Afrika i FUT'en, vil have langt mere at gøre med Piebalgs end med Ashton, siger han.

Stærk kommissær

På Danmarks EU-repræsentation i Bruxelles har FUT'en givet anledning til hovedbrud. Danskerne ønsker en stærk kommissær, som kan sikre kvaliteten i udviklingsarbejdet, men er samtidig enige i, at en god del af udviklingsarbejdet må overføres til FUT'en, hvis EU skal integrere udviklingspolitikken med den øvrige udenrigspolitik og gøre en mere sammenhængende indsats i skrøbelige stater som Sudan, Somalia og Afghanistan.

– Jeg mener, vi har fundet en model, som på den ene side sikrer integration mellem udenrigs- og udviklingspolitikken gennem FUT'en og på den anden side sikrer, at udviklingskommissæren fortsat har en stærk rolle, siger ambassaderåd Carsten Grønbech-Jensen, som har ansvaret for forhandlingerne.

Meget tyder på, at både parlamentet og medlemslandenes udenrigsministre vil give

DANMARK OG FUT'EN

Danmark vil styrke EU's rolle i det internationale samarbejde, og FUT'en giver et godt grundlag for udviklingspolitikken, står der i den nye strategi for dansk udviklingspolitik, som Folketinget vedtog i maj.

Dog tyder intet på, at Danmark vil øge andelen af udviklingsbistand, som kanaliseres gennem EU-systemet – den såkaldte fællesskabsbistand, som i dag udgør ca. 10 pct. af dansk bistand.

FUT'en vil heller ikke få indflydelse på, hvordan Danmark bruger de øvrige 90 pct. af bistanden.

deres opbakning til FUT'en i juli, men endnu ved ingen, nøjagtigt hvor spillet ender. Og så længe det er tilfældet, må Europa affinde sig med, at kampene om udenrigspolitikken overskygger *indholdet* af udenrigspolitikken – tilmed i en tid, hvor EU mister indflydelse og derfor netop har brug for en klar politik. Det må frustrere de færreste mere end Poul Skytte Christoffersen.

– Vi har ikke råd til at spille mere tid på inter-institutionelle slagsmål, siger han og fortsætter:

– Vi skal se at komme over den fase, så vi får tid til at gøre det, der skal gøres. Der er gjort meget lidt for at etablere, hvad vores strategi skal være, fx over for Kina og Indien. Vores tilgang har været alt for punktuelt og dagsaktuel og meget lidt strategisk. Så jo hurtigere vi kan få FUT'en etableret og lagt slagsmålene bag os, jo bedre er det for Europa.

Mads Mariegaard er journalist på *Udvikling*.

ud>ikling

DANIDAS AVIS OM UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Danmarks
mest internationale avis
– direkte til din dør 8 gange om året

gratis

Du kan også bestille avisen på 4322 7300 eller www.udvikling.dk

E-mail:

Postnr./by:

Adresse:

Navn:

Ja tak, jeg vil gerne modtage Danmarks
mest internationale gratis avis **ud>ikling**

Herstedvang 12, 2620 Albertslund

Rosendahl-Schultz
Distribution
++ + 10974 ++ + +
0893 Sjælland USF B

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler portoen

EUROPAS TROVÆRDIGHED AFHÆNGER AF UDVIKLINGSPOLITIKKEN

ANALYSE: Fraværet af beslutningskraft i EU's udenrigspolitik vil få EU's 'udenrigsminister' til at læne sig ind over udviklingsområdet, skriver fhv. udviklingsminister og EU-kommissær Poul Nielson.

Af Poul Nielson

God og stor bistand er bedre end lille og dårlig bistand. I lys af den måde, debatten om dansk bistand har været ført på siden november 2001, er denne tilsyneladende selvindlysende sandhed værd at holde i erindring. For EU's vedkommende har selve størrelsen ikke været et særligt problem. Da jeg som ny kommissær i 1999 udtalte mig om dette, kunne jeg slå fast, at EU's bistand med sin globale dækning og økonomiske størrelse havde en 'critical mass', men når jeg så ind i pipelinen af projekter, var det, jeg så nærmere en 'critical mess'.

Fem år senere var Kommissionens indsats i udviklingspolitikken ændret i retning af det, som gruppen af like-minded progressive lande stod for med vægt på et mere reelt partnerskab med samarbejdslandene, bredt anlagte sektorprogrammer, budgetstøtte og en åbning over for samarbejdet med FN, Verdensbanken m.v. Cotonou-aftalen (aftale om fattigdomsbekæmpelse, som EU og 78 u-lande indgik i 2000, red.) er et enestående eksempel på et forhandlet partnerskab mellem Europa og den 3. verden. Alene dette er nok til at illustrere fordelene ved, at vi agerer i fællesskab.

Problemer er der naturligvis stadig nok af. Relationen mellem udviklingspolitikken og hvad EU i øvrigt foretager sig kræver en vedholdende varetægtelse af udviklingsinteressen i formuleringen af den samlede politik. Jeg advarede således imod 'solanaisering' af udviklingspolitikken. Det var en svækkelse, da man under det danske formandskab i 2002 nedlagde Rådet af Udviklingsministre.

Lissabon-traktaten betyder ikke i sig selv nogen forskel for udviklingspolitikken, og det lykkedes også – med en del kamp fra Kommissionens side – at fastholde de rigtige principper om neutralitet og uafhængighed for den humanitære bistand i traktaten. Men spørgsmålet er nu, om der i forbindelse med opbygningen af den fælles udenrigstjeneste i praksis vil ske en 'udenrigspolitisering' af udviklingspolitikken.

Man skal være varsom med at tillægge personer som sådan for stor vægt i analyser af international politik. Men på marginalen er det en faktor, man heller ikke må overse. Det kan godt bekymre, at der i den nuværende Kommission er tale om en kreds af kommissærer, der ikke som udgangspunkt har nogen

Hvordan vil EU's 'udenrigsminister' udfylde sin post? Ifølge fhv. udviklingskommissær Poul Nielson vil hun kun fokusere på udviklingspolitikken. Foto: Thierry Tronnel/Corbis/Polfoto.

egentlig erfaring med udviklingssamarbejdet.

På dydens smalle vej

Parlamentet er ikke en kilde til støtte for udviklingspolitikken særlige karakter. Parlamentets udviklingsudvalg (Development Committee), der koncentrerer sig om Cotonou-landene, er ok, men Parlamentets udenrigsudvalg, der dækker den øvrige geografi, fokuserer på politik, ikke på udviklingspolitik. Samarbejdslandene burde være en kilde til at fastholde politikken på sporet, men det er en svær udfordring at skulle være den, der garanterer, at en donor arbejder konsistent.

Så er der apparatet – bureaukratiet. Her er der et vist håb om, at en basal træghed mod forandring i dagens situation – efter en årække med reformer og klargøring af, hvad udviklingspolitikken bør gå ud på – kan vise sig at være en positiv faktor. Endelig er der

medlemslandene. Her ligger et stort ansvar. Det bør i dag være lige så vigtig en opgave for dansk udviklingspolitik at holde EU's politik på dydens smalle vej, som det i 1990'erne var at påpege nødvendigheden af reformer.

Det er min iagttagelse, at fraværet af beslutningskraft i den egentlige udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU bidrager til, at udenrigsministrene – og altså nu også medvirken af EU's 'udenrigsminister' – så meget desto mere læner sig ind over udviklingspolitikken, fordi der her er tale om, at EU rent faktisk foretager sig noget ude i verden. Det er naturligvis selvindlysende, at udviklingspolitikken generelt set er en del af udenrigspolitikken, men pointen er, at det er en særlig del af den. Med et særligt formål.

Multilateralister af ideologi

Beskyttelsen af udviklingspolitikken integritet er afgørende for troværdigheden af Europas forhold til udviklingslandene globalt.

Med sin enestående globale tilstedeværelse som donor i alle udviklingslande og med den kvalitet, der ligger i vægten på partnerskab og langsigtede, forhandlede samarbejdsrelationer, som er blevet forbedret gennem decentraliseringen af administrationen af bistanden, yder EU et positivt strategisk bidrag til forholdet mellem Nord og Syd i verden.

I denne forbindelse skal man ikke overse den kendsgerning, at det har været udviklingsministrene og Kommissionen, der i fællesskab har stået for den store konstruktive indsats, som EU har ydet i forbindelse med rækken af FN-konferencer, som har opbygget en vis global fælles politik: Befolkningskonferencen i Cairo, Det sociale Topmøde i København, Bæredygtig Udvikling i Johannesburg for blot at nævne nogle. Vi er multilateralister, ikke bare af nødvendighed, men af overbevisning og ideologi, ikke mindst baseret på Europas egen historie og erfaring med skabelsen af det EU, vi kender i dag.

Men set udefra, er det hele ikke så enkelt. Selve begrebet EU er langt fra éntydigt. Og et langvarigt mere eller mindre rodet forløb med opbygning af en fælles udenrigstjeneste med baggrund i et Råd af udenrigsministre, der ikke kan træffe beslutning med kvalificeret flertal, men må trækkes med for Europa diskvalificerende énstemmighed, er det på forhånd indlysende, at den strukturelle 'rationalisering' ikke vil være énsbetydende med en ditto politisk. Her kunne nævnes mange eksempler, – et aktuelt fra forårets møder i FN er Malta og Polens vægring ved at acceptere, at EU faktisk har en vedtaget politik om reproduktiv sundhed og seksuelle rettigheder.

Da min efterfølger som udviklingskommissær lavede en opdatering af den grundlæggende udviklingspolitiske strategi, som jeg fik vedtaget, fik man den gode idé at kalde dokumentet EU's konsensus om udviklingspolitik. Pointen er, at de papirer, Kommissionen fremlægger og får vedtaget i Rådet og Parlamentet, jo rent faktisk ikke kun gælder for det, Kommissionen foretager sig, men også er gældende for medlemslandene. Dette er dog forblevet en så velbevaret hemmelighed, at jeg ved en lejlighed fandt anledning til at sige i Rådet af udenrigsministre, at 'C'et' i CFSP (Common Foreign and Security Policy), betød 'common' og ikke 'convenient' eller 'colonial'.

Poul Nielson er adjungeret professor ved Aalborg Universitet. Han var udviklingsminister 1994-1999 i SR-regeringen og EU-kommissær for udvikling 1999-2004.

Poul Nielson.
Foto: Jeanne Kornum/Scanpix.

EU OG AFRIKA ENIGE OM 2015 MÅL

Europa er fast besluttet på at støtte Afrika i at nå FN's otte 2015 Mål, som bl.a. omfatter en halvering af global fattigdom. Det sagde EU-Kommissionens formand, José Manuel Barroso, da han og ti kommissærer 8. juni mødte deres kollegaer fra Den Afrikanske Unions (AU) Kommission i Addis Ababa, Etiopien.

På mødet enedes de to kommissioner om input til en fælles EU-AU-erklæring, der skal præsenteres på FN's 2015 Mål-topmøde til september. Løftet om støtte var dog ikke umiddelbart ledsaget af flere penge, selvom EU's udviklingsbistand kritiseres for at være utilstrækkelig til at nå 2015 Målene.

Mødet skulle også forberede det kommende EU-AU-topmøde i november, hvor de to unioner skal vedtage en handlingsplan for 2011-2013. /kbj

DANSK NGO-NETVÆRK FORDOBLER MEDLEMSTAL

Ngo'erne står i kø ved Concord Danmarks medlemskartotek. Det seneste halve år har paraplyorganisationen næsten fordoblet sin tilslutning fra 14 til 27 medlemsorganisationer. De nyeste medlemmer tæller ASF-Dansk Folkehjælp, Børnefonden, Caritas Danmark, Nepenthes og Operation Dagsværk.

I samme periode har Concord Danmark fået ny leder, skiftet navn fra EU-NGO Platform og anlagt en ny strategi for sit arbejde. Rina Valeur Rasmussen, der overtog efter Per Bo i november 2009, har i første omgang satset på at opprioritere lobbyisme og oplysning samt udvide kontorets stab.

Concord Danmarks grundlæggende formål er dog fortsat at orientere sine medlemsorganisationer om EU og omvendt bringe ngo'ernes synspunkter videre til lovgiverne på Christiansborg og i Bruxelles. /kbj

BELGIEN SKAL FØRE EU TIL NEW YORK

1. juli overtager Belgien det roterende formandskab for EU, og det nye formandskab skal straks i gang med at forberede det store FN-topmøde om 2015 Målene i New York til september.

Belgiske udviklings-ngo'er har derfor allerede nu sendt en række krav, råd og anbefalinger til regeringen. Særligt opfordrer ngo'erne til at sikre finansieringen af 2015 Målene, men de vægter også ønsket om mere sammenhæng mellem EU's udviklingspolitik og andre politikområder, særligt handel, og en større vilje til at inddrage netop ngo'ers synspunkter i de politiske beslutninger.

Spanien, som er EU-formand juni måned ud, har på falderebet lanceret en international konference om, hvordan den økonomiske krise påvirker udviklingsbistanden. /kbj

EUROPA SKYLDER U-LANDE 141 MILLIARDER

Kun fem år inden deadline for 2015 Målene halter EU gevaldigt efter sine egne løfter. Det viser AidWatch 2010-rapporten, der blev offentliggjort 10. juni. I 2010 skulle udviklingsbistanden udgøre 0,56 procent af EU's bruttonationalindkomst, men den når kun op på 0,46 procent.

Rapporten anklager en lang række lande for at anvende udviklingsbistand til blandt andet gældseftergivelse og udgifter til flygtninge og udenlandske studerende i donorlandet. Renser man for disse udgifter, mangler EU at betale 141 milliarder kroner i udviklingsbistand. Særligt Italien, Tyskland og Frankrig udråbes som 'udviklingsyndere'.

Det er paraplyorganisationen Concord, der repræsenterer over 16.000 europæiske ngo'er, som står bag AidWatch-rapporten. /kbj

FATTIGE HAR OGSÅ BRUG

Når EU fører udviklingspolitik, står ngo'ernes lobbyister klar i korridorerne. Men de kommer stadig ofte til kort i konkurrencen med det private erhvervsliv.

Af Kalika Bro-Jørgensen, Bruxelles

Hver dag går omtrent 15.000 lobbyister på arbejde i Bruxelles. De lever af at påvirke EU's lovgivningsapparat, og de fleste kneb gælder, hvis det skaffer gunstigere forhold for alt fra tobak og kemikalier til u-lande.

De lobbyister, der taler u-landenes sag i Bruxelles, kommer fra udviklings-ngo'er, som har væsentlig mindre budgetter end det private erhvervsliv og dermed råd til færre krumspring i kampen for indflydelse.

– Vores mål er ikke indflydelse for enhver pris. Vores styrke er, at vi er troværdige og kan tilbyde interessante rapporter, fakta, tal og meninger. Men vi har et meget strikst kodeks om, at mindst 80 procent af vores midler skal bruges i u-landene, og vi har kun lobbyister ansat for at sikre, at EU's lovgivning ikke direkte modarbejder udviklingsbistanden, siger Agnès Philippart, kommunikationsansvarlig for paraplyorganisationen Concord Europe, der har opereret i Bruxelles siden 1976 og repræsenterer 1.600 udviklings-ngo'er, heraf 27 danske.

Concord's strategi er, som så mange andre lobbyisters, at holde tæt kontakt til særligt embedsmændene i EU-Kommissionen, men også til folkevalgte politikere i Europa-Parlamentet. Via nationale kontorer i samtlige 27 EU-lande arbejder Concord på at få sine synspunkter igennem til EU's ministerråd, hvor medlemslandenes ministre mødes.

– Vores mål er at hjælpe embedsmændene til en bedre forståelse for udviklingsproblematikker, og hvilke konsekvenser EU's lovgivning har for u-landene. Den slags er slet ikke så let at sætte sig ind i, når man sidder bag et skrivebord i Bruxelles og skifter arbejdsområde hvert femte år, siger Agnès Philippart.

På Concord's Bruxelles-kontor er fem personer mere eller mindre involveret i lobbyarbejdet. Budgettet er stramt og levner hverken plads til at invitere på frokoster eller rejser – og heller ikke til at betale for assistance hos reklamebureauer og lobbyfirmaer.

Årlig farverig demonstration

Bruxelles er et Eldorado for lobbyister. EU er i løbet af få årtier gået fra at være en lille klub, der ikke blandede sig synderligt i hinandens politik, til i dag at være en velvoksen union af 27 lande, hvis lovgivning i betragtelig grad styres fra Bruxelles, så her er det interessant at være til stede.

Sideløbende er antallet af lobbyister i byen mangedoblet fra blot få hundreder i 1980'erne til omkring 15.000 i dag. Der er tradition for, at EU-institutionernes embedsmænd og poli-

itikere lytter til lobbyisterne. Og deres arbejde er relativt ureguleret i forhold til eksempelvis Washington i USA, hvor det er obligatorisk for lobbyister at opgive alle deres udgifter, hvordan deres arbejde finansieres, og hvem de repræsenterer. I Bruxelles er lobbyregisteret frivilligt.

Langt de fleste lobbyister i Bruxelles repræsenterer det private erhvervsliv, der ønsker indflydelse på EU's lovgivning indenfor særligt handel, landbrug, indre marked, transport og miljø. Dertil kommer lobbyister fra

”

Det private erhvervslivs lobbyister er begyndt at interessere sig for udviklingspolitik.

Pia Eberhardt, handelspolitisk medarbejder, Corporate Europe Observatory

lande, regioner og byer i Europa og resten af verden, og cirka en tiendedel arbejder for fagforeninger og ngo'er, der også har stor interesse i at blive hørt, ikke mindst inden for beskæftigelses-, miljø- og udviklingsområdet.

EU's institutioner og medlemslande står til sammen for over halvdelen af verdens samlede udviklingshjælp, eller over 364 milliarder kroner sidste år.

Mens Concord sætter en ære i hverken at involvere sig i kampagner eller markere sig synderlig meget i pressen, har flere af medlemsorganisationerne større forkærlighed for netop de to virkemidler.

– Hvert år afholder vi en stor demonstration uden for Ministerrådet. Det gør vi, mens medlemslandene har årets væsentligste diskussion om udviklingsbistand. Jeg synes, der mangler den slags farverige demonstrationer i Bruxelles, og det virker på journalisterne, som om de sætter stor pris på den slags midt i den ellers så grå hverdag, siger Laura Sullivan, politisk medarbejder hos den internationale organisation Action Aid.

Små ngo-budgetter

Action Aid, som er medlem af Concord, er i sig selv en samling af nationale ngo'er – i Danmark repræsenteret af Mellemfolkeligt Samvirke. På Action Aids kontor i Bruxelles er fem medarbejdere ansat til at bedrive lobby- og kampagnearbejde, og det årlige

Aktivister fra ActionAid, der blandt andet har Mellemfolkeligt Samvirke som dansk medlem, demonstrerer ved EU-topmøde i Bruxelles i 2009. Ngo'erne har færre ressourcer end erhvervslivets lobbyister, men er gode til at mobilisere frivillig arbejdskraft. Foto: Virginia Mayo/AP/Polfoto.

FOR LOBBYISTER

budget er ikke meget mere ”end hvad erhvervslivets og industriens lobbyister bruger på én enkelt kampagne”, som Laura Sullivan formulerer det.

Hun mener, ngo’ernes styrke skal findes i evnen til at mobilisere frivillig, gratis arbejdskraft.

– Vi kan på ingen tid finde aktivister til at sy kostumer, trykke brochurer og gå på gaden med et budskab. Fra januar til marts fik vi for eksempel 50.000 briter til at sende protestbreve mod biobrændstof til deres regering, siger Laura Sullivan.

Men størstedelen af Action Aids lobbyarbejde går ligesom Concords ud på at få synspunkter hørt i Kommissionen og Parlamentet.

Som et ud af flere eksempler på, at ngo’erne bliver hørt, nævner Laura Sullivan Action Aids kampagne for at bekæmpe skatteunddragelse i u-landene. Organisationens tal siger, at u-landene årligt går glip af 994 milliarder kroner på den konto. Flere penge end den globale udviklingsbistand kan mønstre.

– Vi har forsøgt at få det her budskab igennem til Parlamentet, Kommissionen og Ministerrådet det forløbne år. Og da Kommissio-

nen offentliggjorde forårspakken for, hvordan EU skal nå sine forpligtelser i forhold til 2015 Målene, så bakkede den klart og tydeligt op om vores forslag, siger Laura Sullivan.

Kommissionens generaldirektorat for udvikling, Parlamentets udviklingsudvalg og de enkelte landes udviklingsministre er generelt meget lyttende, lyder skudsmålet fra ngo’erne.

”

Bruxelles er et Eldorado for lobbyister.

Men når det gælder lydhørheden hos de samme institutioners embedsmænd og politikere inden for ikke mindst handel, landbrug og indre marked, er ngo’erne mindre tilfredse. EU’s landbrugsstøtte, frihandelsaftaler og toldmure er eksempler på, at andre politikområder direkte spænder ben for EU’s udviklingspolitik, mener de. På EU-lingo: mangel på *kohaerens* eller sammenhæng.

Erhvervslivet har magten

Den lobbykritiske ngo *Corporate Europe Observatory* vurderer, at ngo’erne underspiller

deres manglende indflydelse på eksempelvis EU’s handelspolitik.

– Erhvervslivets kontakt med Kommissionens generaldirektorat for handel er helt institutionaliseret. De mødes med embedsmændene en gang om måneden og høres altid i god tid, inden ny lovgivning tager form. De har folk, der ikke laver andet end at tænke på, hvordan de gerne vil have det hele til at se ud om 50 år. De har magt og ressourcer til at lave langsigtet, visionært arbejde. Der findes ikke noget som helst sammenligneligt for ngo’erne, siger Pia Eberhardt, der er handelspolitisk medarbejder hos *Corporate Europe Observatory*.

Hun mener, det er Kommissionens ansvar at sikre, at alle generaldirektorater husker også at lytte til ngo’ernes indsigelser.

– Kommissionen mangler at adressere den enorme ubalance mellem erhvervslivets og ngo’ernes kapacitet til at påvirke embedsmændene. Vi har klaget til EU’s Ombudsmand og håber på, hans dom fastslår, at det ikke fungerer, som det skal, siger Pia Eberhardt.

Ikke engang generaldirektoratet for udvikling skal ngo’erne forvente at have i fred fremover, advarer Pia Eberhardt.

– Jeg ser tegn på, at det private erhvervslivs lobbyister er begyndt at interessere sig for udviklingspolitik. De er begyndt at gå målrettet efter embedsmændene i generaldirektoratet for udvikling for at få udviklingspolitikken bundet op på erhvervslivets interesser, siger hun.

Kalika Bro-Jørgensen er freelancejournalist og bosat i Bruxelles.

EU-BISTAND I TAL

364.000.000.000

Så mange danske kroner gav EU’s institutioner og medlemslande i 2009 i udviklingsbistand – det gør EU til verdens største donor.

4.800.000.000

Så mange danske kroner gav EU i 2009 i humanitær bistand og nødhjælp, som hører under et særligt EU-direktorat – DG ECHO.

22.000

Så mange nye udviklingsprojekter satte EU i værk i 2007.

1,01

Så mange procent af Luxemburgs bruttonationalindkomst går til udviklingsbistand – det er EU’s højeste.

0,04

Så mange procent af Bulgariens bruttonationalindkomst går til udviklingsbistand – det er EU’s laveste.

BORGERNE BESTEMMER

EU’s såkaldte borgerinitiativ ser ud til at give ngo’erne mere magt – hvis altså ikke reglerne bliver for rigide.

Af Kalika Bro-Jørgensen

Skal EU’s medlemslande tvinges til at betale, hvad de har lovet i udviklingsbistand? Ville irske Bono være den bedste udviklingskommisær? Eller bør EU’s udviklingsbistand afskaffes én gang for alle?

Med én million europæeres underskrifter i hånden kan man snart tvinge EU-Kommissionen til at tage stilling til den slags spørgsmål. Det såkaldte borgerinitiativ er derfor en oplagt mulighed for indflydelse, særligt for de store, internationale ngo’er.

– Borgerinitiativet er uhyre interessant. Vores filosofi er, at den indflydelse, vi opnår gennem direkte lobbyisme i EU’s institutioner, kun er en brøkdel af, hvad almindelige mennesker er i stand til at få deres regeringer til, siger Laura Sullivan, politisk medarbejder hos Action Aid i Bruxelles.

Borgerinitiativet er en del af Lissabon-traktaten, der trådte i kraft i december 2009. Men de nærmere regler skal fastlægges af EU-Kommissionen og senere godkendes af både Ministerrådet og Europa-Parlamentet. Derfor forventes det ikke iværksat før 2011.

Indviklede regler

Reglerne for, hvordan underskrifterne skal samles ind, kan dog ende med at gøre det til en kompliceret affære. Ifølge EU-Kommissionens foreløbige udspil skal underskrifterne være samlet inden for ét år, tælle et betydeligt antal underskrifter fra mindst ni forskellige EU-lande og indeholde id-nummer, postadresse, nationalitet samt fødselsdato og -sted på samtlige medunderskrivere.

– Ikke alle har lyst til at bruge tid på at finde id-kort frem og udfylde side op og side ned. Andre vil ikke føle sig trygge ved at udlevere så mange personlige oplysninger, siger Agnès Philippart, kommunikationsansvarlig for paraplyorganisationen *Concord Europe*.

Takket være internettet – ikke mindst Facebook og andre sociale medier – kan man i dag samle bred opbakning bag snart sagt en hvilken som helst sag. Men én million underskrifter er ikke nok i sig selv. Kommissionen forpligter sig kun til at *overveje* ny lovgivning, og borgerinitiativer, der strider mod EU’s grundlæggende værdier, er useriøse eller ikke hører til områder, Kommissionen har noget at sige over, afvises på stedet.

Det kan dog underminere unionens i forvejen forfærdelig ufolkelige image, hvis alt for mange borgerinitiativer ryger lodret i papirkurven.

I det nordøstlige Mitrovica ligger byens losseplads, hvor nogle af byens indbyggere forsøger at finde materiale, som de kan sælge til skrothandlere i området.

Skrotplads i det sydlige Mitrovica, hvor biler hugges op, bly smeltes om og affald afbrændes ulovligt. Skrotpladserne køber materiale, som byens indbyggere finder på lossepladser.

Erduan, 8, har boet i Česmin Lug-lejren hele sit liv. Niveaet af bly i hans blod er syv gange højere end det tilladte, og han er lidt tilbagestående i forhold til sin alder.

BLY I BLODET

Bly er et giftigt metal, som kan skade nerveforbindelserne og forårsage blod- og hjernelidelser. Alligevel lever tusindvis af indbyggerne i byen Mitrovica (Mitrovicë) i det nordlige Kosovo (Kosóva) omhyldet af blyholdigt støv fra 33 millioner tons affald fra Trepca-blyfabrikkerne, som blev nedlagt i 2000.

Forureningen rammer især internt fordrevne, som bor i lejre, der blev oprettet efter Balkankrigens afslutning. En af lejrene, Česmin Lug (Çesmin Llug), ligger mellem et jernbanespor og et af Trepca-minernes forurenede lagerområder. Få hundrede meter fra lejren ligger en bunke af sort slagter, som måler en halv kilometer i længden og er højere end Rundetårn.

Efter en 4-årig piges død i 2004 begyndte WHO at måle bly i blodet på både børn og voksne i Mitrovica. Børnene havde op til 6-7 gange mere bly i blodet, end WHO anbefaler, hvilket er yderst sundhedsskadeligt. Mange af børnene er mindre, end de burde være for deres alder, og har koncentrationsbesvær og korte lunter.

Flurim Masurica, 41, og hans datter **Senhia**, 4. De er internt fordrevne flygtninge og bor i Česmin Lug-lejren, som ligger på et stærkt forurenet område i det nordlige Kosovo.

KOSOVO (KOSÓVA)

Uafhængighed: 1999 (Europas yngste nation)
 Hovedstad: Priština (Prishtinë)
 Areal: 10.887 km² (DK: 43.094)
 Indbyggertal (2010): 1,8 mio. (DK: 5,5)
 Etniske grupper: Kosova-albanere (92 pct.) og serbiske-ortodokse (7 pct.)
 Kilde: CIA World Factbook.

DANMARKS STØTTE

29,2 mio. kr. (2009)
 Hovedparten af støtten ydes gennem Udenrigsministeriets Naboskabsprogram og skal sætte gang i økonomisk og erhvervs-mæssig udvikling.
 Kilde: Danidas Årsberetning 2009.

Med tiden kan børnene få livstruende problemer med nyrerne, men de modtager ingen behandling, dels på grund af manglende finansiering, og dels fordi der kan opstå alvorlige komplikationer, hvis de efter behandlingen fortsat bliver udsat for blyforurening.

I Mitrovica yder Danmark 10 millioner kroner i støtte til et internationalt *business college*, som en hollandsk ngo er i gang med at starte. Desuden støtter Udenrigsministeriets Naboskabsprogram i Kosovo projekter for flygtninge og internt fordrevne samt programmer om økonomisk og erhvervs-mæssig udvikling.

FOTOS: MICHAEL BOTHAGER

43-årig dansk freelance fotojournalist med base i København. Som 40-årig skiftede han en karriere i konsulentbranchen ud med fotojournalistikken. Siden har han bl.a. lavet reportager om klimaforandringer på Grønland, landbrug i Rumænien, politireformen i Danmark og overbefolkning og fattigdom i Indien. Foto: Sara Brincher Galbiati.

BEFOLKNINGEN VOKSER, OG LANDET SKRUMPER

Overbefolkning og oversvømmelser er de to ord, som omverdenen ofte forbinder med Bangladesh. Udvikling har besøgt verdens tættest befolkede nation.

Af Karina Schultz, Dhaka

I 1968 advarede den amerikanske biolog Paul R. Ehrlich i den kontroversielle bog *The Population Bomb*, at verden i 80'erne ville rammes af sult og fødevareknaphed.

Takket være teknologi og faldende globale fødselsrater er denne internationale katastrofe dog ikke indtruffet. Men forudsigelsen kan stadig blive en realitet. Blandt andet i Bangladesh, verdens syvende største nation, målt i antal indbyggere. På tre gange Danmarks areal lever over 158 millioner mennesker, hvilket svarer til 1.099 mennesker per km². Eller til, at hele den danske befolkning boede nord for Limfjorden.

På gaden i hovedstaden Dhaka blandt byens 12 millioner indbyggere føles Limfjordsidyllen og den friske havluft nu meget langt væk. Næsten over alt i Dhaka river den opkogte blanding af sved, bilos, karry og urin én i næsen. Her er 45 grader, og sveden løber ned ad ryggen. Hundrevis af nysgerrige øjne stirrer frem i boderne langs vejen mod det langsomtgående hvide fikspunkt. Folk vil gerne i kontakt. For det er bestemt ikke hver dag, at de møder en vestlig kvinde alene på gaden. Her

sælges meloner, farverige blomster og stegt kyllingekød blandt omstrefjende, radmagre hunde. Overfyldte busser suser tæt forbi med passagererne hængende i klynger ud ad døren. En ged nyder vinden i pelsen og et sjældent afbræk fra varmen i en af byens utallige kulørte rickshaws, som suser forbi ført af en ældre mand uden sko. Længere henne ad vejen ligger en bunke af afhuggede kyllingehoveder. I øjeblikket efter skifter trafiklyset på gaden til rødt, og et utal af tiggere placerer systematisk deres hænder mod bilernes ruder og søger øjenkontakt. Her er mange mennesker.

En byrde og en ressource

I tørre tal er befolkningen vokset med 34 millioner siden 2000. Befolkningstilvæksten

æder nu for alvor landbrugsjorden op, og truer hermed landets selvforsyningsgrad af fødevarer, da indbyggerne i stigende grad bruger landbrugsjorden til at bygge huse på. I et land, hvor over 40 procent allerede lever under Verdensbankens officielle fattigdomsgrænse på 1,25 dollars pr. dag, er denne udvikling en tikkende bombe under udviklingsmulighederne.

Ét er fakta, men hvad siger landets egne eksperter, og ser de selv væksten som et problem?

Fødselsraten i Bangladesh faldt fra 1975 til 2007 fra 6,3 procent til 2,7 procent, men det er ifølge professor i befolkningsvidenskab ved Dhaka University, A.K.M. Nurun Nabi, langt fra nok. Han mener, at tallet skal helt ned på

1,7 procent for at sikre den eksisterende befolknings muligheder for et stabilt og sikkert Bangladesh. Hvert tiende år bliver der foretaget en grundig national folketælling.

Tidligere ministerrådgiver og ejer af reklamebureauet *Adcomm*, Geeteera Safiya Choudhury mener, at befolkningen kan være en kæmpe ressource, hvis landet og regeringen forstår at motivere og uddanne den. Men samtidig erkender hun, at landet står over for enorme udfordringer på baggrund af den befolkningsmæssige vækst.

– Befolkningen i Bangladesh ser børn som en sikkerhed for fremtiden, så derfor fødes 'ekstra børn' som sikkerhed for alderdom. Da en familie måske mister 2-3 børn til diverse sygdomme, er det svært at fortælle dem, at de

GENNEMSNITLIG BNP PR. INDBYGGER

I Bangladesh: 2.370 kr.

Danmark: 313.800 kr.

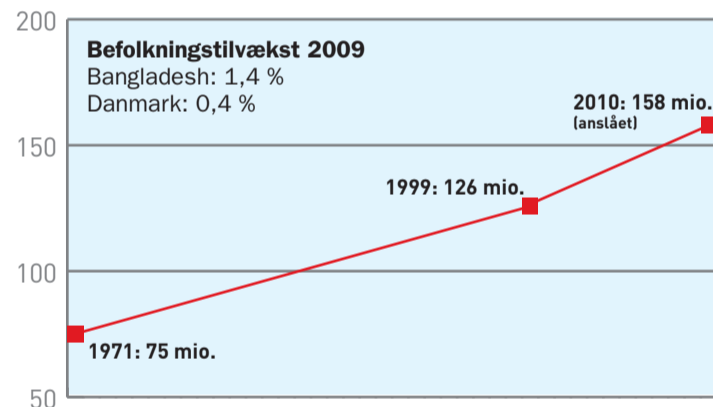
GENNEMSNITLIG LEVEALDER

Bangladesh: 64
Danmark: 78

RELIGION

Muslimer 89,7 %
Hinduer 9,2 %
Kristne 1,1 %

ANTAL INDBYGGERE I BANGLADESH

Kilde: Verdensbanken

DSB's Harry ville råbe højt efter kammeraten Bahnsen, hvis han så, hvilke forhold den menige bangladesher rejser under. Foto: Jonathan Bjerg Møller.

kun skal have ét barn, siger Geeteera Safiya Choudhury og fortsætter:

– Mange bliver ved med at sætte børn i verden, indtil de føder en dreng, da drenge i Bangladesh er en økonomisk bedre ressource end piger, da drengene forbliver tilknyttet familien, hvorimod piger giftes væk.

Dette bekræfter professor A.K.M. Nurun Nabi:

– Ét er at nedsætte fødselsraten fra 6,3 procent til 2,7 procent over 32 år, men for den lokale bonde eller den fattige familie kan det være helt urealistisk kun at få to børn, da folk ser børnene som deres aldersforsikring og ressource. Og kønsforskellen er stadig en faktor, da de fleste bengalere anser en drengs værdi højere end en piges, og hvis den første-fødte er en pige, så vælger de fleste at fortsætte, indtil de får en dreng.

Professor A.K.M. Nurun Nabi fra Dhaka University ser dog, lige som Geeteera Safiya Choudhury, også befolkningen som en kæmpe ressource, hvis regeringen uddanner og vejleder befolkningen korrekt. Han refererer her til Kina, som efter hans mening har forstået at udnytte befolkningen som grundlag for økonomisk vækst.

Magneten Dhaka

Som befolkningsituationen er nu, søger et stort antal af befolkningen mod hovedstaden Dhaka, som i disse år oplever en befolkningstilvækst på over seks procent årligt. Dhaka er landets naturlige omdrejningspunkt og magnet, da næsten samtlige regeringskontorer, institutioner og uddannelsesmuligheder ligger placeret i denne kaotiske mega-city, som er betegnelsen for byer over ti millioner indbyggere. I Dhaka bor der officielt omkring 12 millioner mennesker, men registreringen af indbyggerne fungerer ikke optimalt, og over 40 procent af indbyggerne lever i de slumområder som omkranser byen. Professor A.K.M. Nurun Nabi mener, at en

decentralisering af institutioner til landdistrikterne kunne være en del af byens løsning på overbefolkningen.

– Realistisk set er dette måske ikke en reel mulighed, da ingen vil flytte ud af byen, og landområderne ikke har de tilstrækkelige nødvendige sundheds og uddannelsesmæssige faciliteter, som Dhaka kan byde på. Men en decentralisering er nødvendig for Dhaka. Det hjælper ikke, at regeringen kun fokuserer på at udbygge og forbedre infrastrukturen i Dhaka. Det vil blot tiltrække flere mennesker, siger A.K.M. Nurun Nabi.

Allerede nu er gadebilledet i Dhaka omsvømmet med mennesker fra landdistrikterne, som forsøger at forsørge sig selv ved at køre rickshaws (cykeltaxa, red.), sælge blomster, frugt eller andre småting og ved at tigge penge i gaderne.

Prævention kan sikre stabilitet

Både Geeteera Safiya Choudhury og A.K.M. Nurun Nabi fremhæver viden om prævention som en nøgle til at kontrollere befolkningstilvæksten. Kun 44 procent af befolkningen bruger prævention, og i et land hvor 38 procent af befolkningen er under 15 år, udgør manglende viden og udbredelse af prævention en tikkende bombe under den boomende befolkningsvækst. Dette er dog en forbedring fra år 2000, hvor kun 37 procent af gifte kvinder i den fødedygtige alder brugte prævention. Men stadig alt for få.

Både ngo'er og regeringen uddeler gratis prævention, men Geeteera Safiya Choudhury mener, at regeringen bør melde klart ud og opfordre befolkningen til kun at få ét barn og bruge prævention. Regeringen lancerede sidste år en ny strategi for familieplanlægning, og opfordrede i denne landets lederfigurer (imamer, lærere, politikere, medier og lokale forbilleder) til at sprede budskabet om brug af prævention.

Hvad siger eksperterne i Bangladesh så til Kinas et-barnspolitik? Samstemmende mener de ikke, at et-barnspolitikken skal indføres ved lov. I stedet skal befolkningen motiveres og overbevises om nationale fordele ved at sætte færre børn i verden. En stor udfordring, ifølge professor A.K.M. Nurun Nabi.

Ældrebyrden vokser

Forrest Cookson, amerikansk økonom fra Research og Development Centeret i Dhaka, mener, at regeringen i løbet af de sidste otte år ikke har taget problemet alvorligt nok. Han mener, at to ting adskiller befolkningstilvæksten i Bangladesh fra andre lande som for eksempel Thailand og Vietnam. Regeringens manglende initiativ til at løse problemet og udvandring af veluddannede (som i gennemsnit føder færre børn og ofte lever mere efter vestlige normer).

En stigning i levestandard medfører en stigning i antallet af ældre mennesker, og lige som i Danmark er den voksende ældrebyrde en økonomisk udfordring for regeringen. 6,2 procent af befolkningen, svarende til omkring 10 millioner mennesker, er over 60 år, og tallet er stigende. Denne gruppe af ofte helt nedslidte mennesker, får 300 taka (lokal møntfod, red.) – omkring 30 kroner, af regeringen om måneden til at forsørge sig selv for. Men op imod 200 taka, ifølge lokale kilder, går ofte til bestikkelse for at få pensionen udbetalt. Tilbage er der 100 taka om måneden, som svarer til omkring ni kroner. Og uden familiens hjælp er dette, til trods for meget lave leveomkostninger, et helt utilstrækkeligt levegrundlag.

Åndehuller forsvinder i Dhaka

Et af de helt synlige tegn på den stigende befolkningstilvækst i hovedstaden Dhaka er manglen af parker og legepladser. Ifølge professor A.K.M. Nurun Nabi hænger nedgangen af grønne områder i byen sammen med,

DET KORRUPT LAND

Bangladesh ligger placeret som nummer 139 på Transparency Internationals indeks over korruption (2009). Indekset afspejler de adspurgte indbyggers egen opfattelse af, hvor korrupte de ser landet. Bangladesh har siden 2007 forbedret sin position fra en 162. plads til en 139. plads på listen.

MED INDIEN PÅ TRE SIDER

Indien begyndte i 2000 at opføre et 3.280 km langt grænsehegn til nabolandet Bangladesh. 2.480 km er indtil videre opført, og muren består primært af to rækker pigtråd, som er tre meter høje. Dermed hindres bangladesherne i stigende grad i at drage til Indien og søge arbejde. Dog nævner lokale kilder, at de ser grænsen som 'en naturlig del af løsrivelsen fra Pakistan i 1971' og ikke opfatter opførelsen af muren som truende eller begrænsende for Bangladesh.

at flere og flere flytter byen.

– De sidste 10-15 år er der forsvundet mange grønne områder i byen, og denne udvikling er forstærket de seneste fem år. Dette hænger sammen med den voldsomme befolkningstilvækst og ekstremt stigende jordpriser. Regeringen har endda spurgt, om de kunne lave en legeplads på vores lille plæne foran universitetet, men det afviste jeg, siger A.K.M. Nurun Nabi.

Presset på jord ses tydeligt i Dhaka, hvor højhusene skyder op, og hvor der er masser af byggepladser og boligprojekter. Hjemløse har desuden indtaget flere af byens tilbageværende parker, hvor de bor i papkasser og under stofklæder.

Fortsat fra side 15

– Jeg har som professor langt fra råd til at købe et hus. Jordpriserne er simpelthen for høje, så derfor bor jeg i en lejlighed lige som hovedparten af den veluddannede befolkning, fortæller A.K.M. Nurun Nabi.

Desuden er den trafikale situation i hovedstaden Dhaka forværret i takt med strømmen fra land til by. Over alt i Dhaka stjæler trafiksituationen billedet. Timelange billkøer krydret med tusindvis af farverige rickshaws er hverdagen. At krydse vejen kan føles som en direkte døds march.

Boomet kan blive en regional bombe

Flere forskere ser befolkningstilvæksten i Bangladesh som en mulig tikkende bombe i regionen. Og måske har de ret. For landets indbyggere kan om kort tid se frem til, at 20-30 procent af landet oversvømmes af vand. Og hvor skal befolkningen gå hen?

Bangladesh er så sårbar over for den globale opvarmning, som truer med at sætte store dele af landet under vand. Det vil nemlig føre til en kolossal folkevandring, sagde Bangladeshs finansminister A.M.A. Muhith på en klimakonference i 2009.

– 20 procent af det totale landområde vil kunne drukne under havvand, lød prognosen fra A.M.A. Muhith.

Hvis fødselsraten foresætter som nu, vil der i 2050 være over 250 millioner bangladeshere, på et landområde lidt over to gange Danmarks størrelse. Som situationen er nu, kan landet forsyne befolkningen med fødevarer, men fremtidsudsigterne for selvforsyningsgraden kan virke håbløs, når landet skrumper, og befolkninger vokser.

– Sultne mennesker er sammen med klimaforandringerne den største trussel imod Bangladesh' stabilitet og dermed regionens

stabilitet, siger A.K.M. Nurun Nabi.

Derfor frygter blandt andet han og den amerikanske økonom, Forrest Cookson, at flere bangladeshere end nu vil søge ud til de omkringliggende lande for at finde arbejde og et hjem. Allerede nu har 21 millioner husholdninger et arbejdende familiemedlem i udlandet, som sender penge hjem. Og netop udvandringen bekymrer andre lande i regionen, som for eksempel Indien, som allerede for 10 år siden påbegyndte inderne at bygge et hegn mellem Bangladesh og Indien. Bangladesh er, på nær en kort landegrænse mod Burma, helt omgivet af Indien.

– Da jeg var dreng kunne vi sagtens rejse frit mellem Bangladesh og Indien. Men nu skal du vise visa, og krydse grænsen på bestemte steder. Situationen mellem landene er mere anspændt nu end tidligere. Regeringen i Indien er bekymret over, at flere bangladesh-

ere søger job i Indien, som selv kæmper med arbejdsløshed, siger A.K.M. Nurun Nabi.

Ny udfordring for donorerne

Befolkningstilvæksten i landets to største byer, Dhaka og Chittagong, skaber nye udfordringer for donorlandene, heriblandt Danmark. For hvad nytter det at bygge fine veje, udbygge infrastrukturen og give penge til landbrugsprojekter i landområderne, når de fattige indbyggere søger til byerne? Men udfordringer er der nok af i Bangladesh, og vejen til rimelige leveforhold for alle synes lang, men indbyggerne i det frodige land er optimistiske og prøver at vende situationen til det positive – lidt endnu i hvert fald.

Karina Schultz er journalistpraktikant i Udenrigsministeriet.

STJÆL FRA DIN OLDEFAR OG RED DIN MOR

Hvor går du hen, når dine oldebørn har frarøvet dig alle dine fødevarer? Hvis du bliver voldtaget, eller din mand har forladt dig og børnene? Indtil for ti år siden lød svaret for den fattige bangladesher næsten altid sådan her: Ingen steder.

Af Karina Schultz, Madaripur

”I har stjålet alt fra mig. Hvordan skal jeg nu overleve?”

Sådan lyder anklagen fra en oldefar til sine oldebørn, da den lokale retssal og fem dommere i Bahadurpur Union, Parishad, igen skal tage stilling til en lokal konflikt. Retssalen er fyldt til bristepunktet, ansigter dækker for solen i vinduerne, betongulvet er nyfejet og den enlige vandflaske står ved siden af glasset, som deles blandt de ældste medborgere. Den

DANIDA STØTTER SEKS KVINDEKRISECENTRE

I samarbejde med otte ministerier i Bangladesh har ministeriet for kvinder og børn, som er tovholder, og Danida siden 2000 støttet programmet 'Vold mod kvinder' med over 33 mio. kr. Kvindekrisecentre samler alle faciliteter under et tag og tilbyder kriseramte kvinder hjælp og støtte. Blandt andet tilbyder centrene lægehjælp, advokater og social- og psykologhjælp. Og alt er gratis for kvinderne. Desuden er retssystemet i Bangladesh begyndt efter pres fra kvinderektighedsgrupper at godtage dna som gyldigt bevis i retten. Det hjælper retssikkerheden for kvinderne, som nu kan bevise, hvem der er deres gerningsmand i voldtægtssager. Det tredje fokusområde er forebyggelse og oplysning. Her prøver de blandt andet at påvirke imamer, lærere og andre lederfigurer til at fremme kvinders rettigheder.

usynlige rangorden hviler tungt. Stilhed. Alles øjne retter sig mod den spinkle gamle mand, som skiftevis med vrede og tårer fremfører sin sag foran de fem dommerne og omkring 150 fremmødte. Overfor står de anklagede. Hans to oldebørn. To teenagedrenge. To bøjede hoveder. Stilhed. Dommerne vender sig om til dem og kræver en forklaring. Det viser sig, at drengene har stjålet fødevarerne for at tjene penge til en operation til deres mor. Deres far har forladt dem og rejst til Malaysia.

Det er den barske virkelighed i distriktet Madaripur i Bangladesh. En historie. En episode blandt mange. Her kæmpes der for overlevelse – selv ved at stjæle levebrødet fra ens egen oldefar.

Retshjælp til de fattige

Siden år 2000 har organisationen Madaripur Legal Aid Association (MLAA) hjulpet knap 40.000 personer, heraf 75 procent kvinder, med rets- og mæglingssager. Den fattige del af befolkningen har ganske enkelt ikke økonomiske midler til at føre en retssag ved de officielle domstole. På denne egn lever 67 procent af befolkningen under Verdensbankens fattigdomsgrænse på 1,25 dollars pr. dag. MLAA sætter særlig fokus på kvinders rettigheder i forbindelse med skilsmisse, hustrubidrag og polygami. Det sker gennem et program, hvor frivillige dommere og mæglingssagere uddannes til at varetage borgernes interesser via kurser i retsregler og menneskerettigheder. Voldtægts ofre hjælpes under og efter en retssag af frivillige, som yder bistand i rets- og mæglingssager. Houspara Atroza, frivillig igennem de seneste ti år i MLAA, forklarer:

– Vi vil have lov og orden i vores lokalsamfund. Og der er ikke nogen problemer med at rekruttere nye frivillige. Tværtimod. Vi er stolte over at være en del af dette program. Kvindernes rettigheder er blevet bedre, men kvinderne er stadig ikke frie. Det kræver masser af oplysningsarbejde for at få kvinderne til at stå frem og efterfølgende at få dem integre-

ret i lokalsamfundet igen, siger hun.

Danida har støttet MLAA med 11,4 millioner kroner siden 2001 og forlænger støtten til programmet fra 2011 for endnu en femårig periode. Jacob Dal Winther, 1. ambassadesekretær på Danmarks ambassade i Dhaka, siger:

– En af grundpillerne i et demokrati er retssikkerheden. Programmet skaber rammerne for retssikkerhed for samfundets svageste. Også dem, som ikke har de nødvendige forudsætninger eller midler til at få bragt en sag for det formelle retssystem.

Mahal Aminuzzaman, seniorprogrammedarbejder i menneskerettigheder og demokratisering på den danske ambassade i Dhaka, mener at netop dette program i høj grad hjælper de svageste i samfundet.

– Jeg ser gerne, at programmet udvides til alle 64 distrikter i Bangladesh. Men det er næppe økonomisk realistisk, siger Mahal Aminuzzaman og fortsætter:

– Det er vigtigt at sætte fokus på kvindernes muligheder for at opnå retfærdighed efter et svigt. De fleste fattige har ikke mulighed for en retssag, da de ofte må vente tre-fire år i det offentlige retssystem, og desuden har de ikke midlerne til at gennemføre retssagen. Her bliver sagerne ofte løst inden for en uge, og det sociale pres i lokalsamfundet øger chancerne for retfærdighed.

Lokalsamfundet bakker kvinderne op

Tre timer senere i nabokommunen Mostafapur Union har lokalet i flere timer været fyldt af hundredvis af borgere, som deltager i et mæglingssag. Tre timer med løsninger på lokale tvister. Men dette er ikke en retssal. Her er kun én konsekvens: social udstødelse. Og diskussionen er voldsom. Her har alle lov til at ytre deres mening – og det gør de. Den anklagede mand har efter seks års ægteskab forladt konen og deres ene barn. Nu bor hun igen hos sine forældre. Uden hustrubidrag. Uden mulighed for at forsørge sig selv og barnet. Diskussionen tager til i styrke, og han rej-

TRÆNING I MENNESKERETTIGHEDER

Danida, norske NORAD og den britiske NGO Christian Aid har siden år 2000 støttet træning i menneskerettigheder for lokale borgere, som ønsker at yde en frivillig indsats for deres medborgere og deres rettigheder. Tre ud af 64 distrikter i Bangladesh, Madaripur, Shariatpur og Gopalganj, danner rammen om Human Rights-programmet 'Adgang til retssikkerhed og menneskerettigheder'.

DANSK BISTAND

Den danske bistand til Bangladesh udgjorde 240 mio. kr. i 2009 – heraf 62,5 mio. kr. til fremme af menneskerettigheder og god regeringsførelse. I 2010 forventes bistanden at ligge på 200 mio. kr.

ser sig op for at forsvare sig selv. Uden held. Til sidst rejser konen sig op og forsvare ham:

– Han har ikke altid været sådan her. Han blev syg og brugte alle vores penge på en operation. Nu har han intet arbejde. Han kan ikke forsørge os, men det er forkert at forlade sin kone og barn.

Løsningen vidner om kvindernes begrænsede muligheder i landet. Manden gik efter socialt pres tilbage til konen. Blev de skilt, ville hun aldrig blive gift igen, og hun havde dermed ingen andre end sig selv til at forsørge hende og barnet.

MLAA valgte at tilbyde parret et mikrolån, så de kan skabe dem en bæredygtig tilværelse. Og den lokale MLAA-koordinator har efter mæglingssag sat ekstra fokus på familien. En lykkelig afslutning blandt mange ulykkelige.

2015 MÅL: DEN STORE KNAST BLIVER PENGE

Regningen bliver det store stridsemne, når FN's medlemslande til september samles til topmøde om de otte mål.

Af Sidsel Nyholm, New York

Tiden er ved at rinde ud for FN's medlemslande, der i den såkaldte Millenniumklæring for 10 år siden lovede hinanden og klodens befolkninger at skabe en bedre, sundere og mere lige verden inden 2015. Med kun fem år tilbage inden deadline samles landene i New York 20.-22. september til et topmøde, som skal sætte blus under indsatsen for at nå de ambitiøse 2015 Mål.

Og det bliver ikke nemt. De otte målsætninger, der skal skabe bedre levevilkår for klodens fattige, er ambitiøse, og de er kostbare. Topmødets største knast bliver uden tvivl spørgsmålet om, hvor pengene skal komme fra, vurderer Carsten Staur, der er Danmarks FN-ambassadør og sammen med sin senegalesiske kollega er udpeget til forhandlingsleder.

– Finansieringsspørgsmålet bliver vanskeligt. Hvis vi skal nå målene, så skal der investeringer til. På topmødet er vi nødt til at diskutere, hvordan vi politisk definerer balancen mellem, hvor meget udviklingslandene selv skal bidrage med, og hvor meget der skal komme fra andre kilder såsom gældslettelse og u-landsbistand, siger Carsten Staur.

Flere fattige i dag

FN's generalsekretær Ban Ki Moon betegner 2015 Målene som 'det vigtigste kollektive løfte, der nogensinde er afgivet til verdens mest udsatte befolkninger' og advarer, at det vil være 'et uacceptabelt moralsk og praktisk svigt' at undlade at opfylde dem. Men topmødet i New York vil afspejle, at både donorlandene og udviklingslandene i dag står over for andre udfordringer, end da Millenniumklæringen blev vedtaget.

– Vi lagde godt ud for 10 år siden, men vi er siden blevet slået noget ud af kurs af forskellige kriser. Først kom fødevarerkrise, så kom energikrisen. Siden blev vi ramt af finanskrise, der udviklede sig til en global økonomisk krise. Oven i det har vi negative effekter fra klimaforandringer. Vi har på den måde tabt et par år, og der er faktisk kommet flere fattige i verden i dag, erkender Carsten Staur.

Topmødet i september skal blandt andet granske succeser og fiaskoer siden år 2000. Generelt har Millenniumklæringen ifølge Carsten Staur været 'en politisk og kommunikationsmæssig succes', som har været med til at øge investeringer i sundhed, uddannelse, vand og sanitet.

– Takket være 2015 Målene ved vi i dag mere om, hvad der virker, end vi gjorde i 2000. Hvis vi eksempelvis skal have flere børn i skole i Afrika, så ved vi nu, at det skal være uden betaling, at der skal være bespisning på skolerne, og at der skal være særskilte toiletter for piger, siger Danmarks FN-ambassadør.

Men hvis flere mennesker skal trækkes ud af fattigdom, så bliver det også vigtigt at

presse alle aktører til at skabe en bedre balance mellem sociale investeringer og bæredygtig økonomisk udvikling, understreger Carsten Staur, der har en fortid som Danida-chef 2000-07.

– 2015 Målene var fra begyndelsen klart fokuserede på de sociale sektorer, men man kan ikke blive ved med at øge investeringer i uddannelse og sundhed uden samtidig at få mere gang i økonomien, øge væksten og skabe flere

enorme og konstruktive rolle, som den private sektor kan spille, er groft negligeret, konstaterer Daniel Kaufmann.

Han påpeger også, at der eksisterer en vigtig sammenhæng mellem fattigdom og andre aspekter af regeringsførelse såsom menneskerettigheder og korruptionsbekæmpelse.

– 2015 Målene kan ikke opfyldes bare ved at poste penge i udviklingslandene. Det er bevist, at pressefrihed og menneskerettigheder påvirker udvikling. Især forholdet mellem kvinders rettigheder og fattigdom er slående. Men frihedsrettigheder har ikke fået den prioritet i 2015 Målene, som de fortjener. Forklaringen er formentlig, at de er relaterede til politisk følsomme emner, vurderer Daniel Kaufmann og tilføjer:

– Men hvis ikke verdenslederne forholder sig til dette, så kommer 2015-topmødet bare til at resultere i en masse nye papirer og planer, der ikke bringer os ret meget videre.

Sidsel Nyholm er korrespondent for Kristeligt Dagblad i New York.

Skal flere piger i skole, skal der være særskilte toiletter til piger. Det ved donorerne nu, takket være 2015 Målene. Her Toi Primary School i slumområdet Kibera, Nairobi, Kenya. Foto: Jørgen Schytte/Danida.

FN's Udviklingsprogram (UNDP) lancerede 17. juni en omfattende rapport om, hvad der skal til for at nå FN's 2015 Mål. Læs rapporten *What Will It Take to Achieve the Millennium Development Goals?* på www.undp.org.

STATUS PÅ 2015 MÅLENE

SÅ LANGT ER VERDEN NÅET

Ikke mange tror, at alle FN's otte 2015 Mål vil blive nået. Men verden har taget syvmileskridt inden for enkelte af målene.

MÅL 1: UDRYDDE EKSTREM FATTIGDOM OG SULT

Indsatsen for at halvere antallet af mennesker, der lever under den internationale fattigdomsgrænse, ses som en betragtelig succes, da antallet i perioden 1990 til 2005 er faldet fra 1,8 milliarder til 1,4 milliarder. Dog er antallet af sultende i perioden fra 1990 til 2009 steget fra 842 millioner til 1,02 milliarder.

MÅL 2: GRUNDSKOLE FOR ALLE

Andelen af børn indskrevet i grundskoler er fra 2000 til 2007 steget fra 83 til 88 procent. Der er dog tale om stor national spredning både mellem og inden for lande, ligesom kvaliteten af uddannelse er kritiseret.

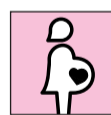
MÅL 3: LIGESTILLING OG KVINDERS RETTIGHEDER

Andelen af piger i forhold til drenge indskrevet i grundskoler fra 1999 til 2009 er steget fra 91 til 95 per 100 drenge. Flere kvinder er i arbejde, men andelen af kvinder i den totale arbejdsstyrke ligger i mange afrikanske og asiatiske lande stadig under 30 procent.

MÅL 4: REDUCERE BØRNEDØDELIGHEDEN FOR BØRN UNDER FEM ÅR MED TO TREDJEDELE

I 1990 døde 99 børn per 1.000 børn, mens tallet er faldet til 72 i 2008. Dette er en reduktion på blot otte procent og langt fra målet om 66 procent.

MÅL 5: REDUCERE MØDREDØDELIGHED MED TRE FJERDEDELE

Ligeledes er der i perioden fra 1990 til 2005 kun sket et begrænset fald fra 480 til 450 dødsfald per 100.000 fødsler. Især manglende adgang til prævention er årsagen til at dette mål halter langt bagefter.

MÅL 6: STANDSE UDBREDELSEN AF HIV/AIDS, MALARIA OG ANDRE SYGDOMME

Øget adgang til hiv-medicin og kontrol af malaria og andre tropiske sygdomme fremhæves som eksempler på, at verdenssamfundet er nået ganske langt. Eksempelvis er antallet af nye hiv-smittede faldet fra 3,5 millioner i 1996 til 2,7 millioner i 2008.

MÅL 7: SIKRE MILJØMÆSSIG BÆREDYGTIG UDVIKLING

Målet om, at halvdelen af verdens befolkning skal have adgang til vand i 2015 forventes at nås, mens adgangen til forbedrede sanitære forhold (toilet) dog kun er steget med otte procent i perioden 1990 til 2006.

MÅL 8: ØGET SAMARBEJDE OM BISTAND, HANDEL OG GÆLDS- EFTERGIVELSE

Importen af toldfrie varer fra u-lande til rige lande er i perioden 2002 til 2007 steget fra 54 pct. til 79 pct. Målsætningen om, at rige lande i OECD (Organisation for Økonomisk Samarbejde og Udvikling) skal give 0,7 procent af bruttonationalindkomsten (BNI) i udviklingsbistand i år 2015, går kun langsomt fremad. Blot fem lande, heriblandt Danmark, lever op til målet. OECD-landenes udviklingsbistand (ODA) forventes i 2010 at nå et niveau på 0,56 procent. Derudover har den finansielle krise siden sidste kvartal af 2008 vendt udviklingen med gældsafgivelse og forringet adgang til kreditmarkederne i mange udviklingslande.

Research: Ingeborg Gaarde
Logoer: UNDP Brasilien.

ET HÅRNÅLESVING I LANDEVALG

KRONIK: En stærkere indsats i færre lande. Sådan lyder budskabet i Danidas nye strategi, hvor et koncept om partnerskab på sigt skal erstatte systemet med særlige programsamarbejdslande. Men strategien giver ikke klare anvisninger.

Af Knud Vilby

Der er logik i, at regeringen afskaffer princippet om særlige danske programsamarbejdslande.

Programsamarbejdssystemet har nemlig været under afvikling længe før den nye udviklingsstrategi blev vedtaget. Det er ikke noget, man har talt meget om. Men programsamarbejdslandene har fået mindre bistand, mens en række andre lande fra Afghanistan til Kina, Sydafrika og Indonesien får mere uden at være programsamarbejdslande.

Så sent som i 2007 fik 15 programsamarbejdslande i alt 4,8 milliarder kroner i bistand, eller omkring 53 procent af den samlede bilaterale bevilling på 9 milliarder på

trods af, at der også gik over en halv milliard kroner af bevillingen til gældsletter.

Sidste år fik programsamarbejdslandene kun knapt 4,5 milliarder kroner, selv om den bilaterale bevilling var vokset til 10,1 milliarder kroner, og selv om der ikke blev givet gældsletter. De udvalgte andel var faldet til 44 procent.

Mange får mere end programsamarbejdslandene

15 lande, som ikke er programsamarbejdslande, fik hver mere end 50 millioner kroner om året. Langt de fleste fik væsentligt mere end små programsamarbejdslande som Mali og Bhutan, og den største modtager, Afghanistan, fik med 456 millioner kr. i civil bistand lige så meget som programsamarbejdslandet Mozambique og kun lidt mindre end Tanzania. Støtten til Afghanistan svarer i øvrigt næsten til, hvad regeringen bruger til modtagelse af flygtninge i Danmark. (Af uransagelige grunde tages næsten en halv milliard kroner til flygtningemodtagelse også af den bilaterale udviklingsbevilling.)

Det er blevet meget svært at få overblik over udviklingsbistanden, og Danidas årsberetning gør intet forsøg på at gøre det lettere. Systematisk rapportering er opgivet til fordel for en mere værdiladet præsentation af *high-*

lights og enkeltteksempler. Under bilateral bistand kan man blot læse, at "øvrige lande" får stadig mere. I 2007 var det tilsammen 2,4 milliarder kroner, i 2009 over 3 milliarder kroner.

Man kan ikke se, at Kina har fået 95 millio-

”

Systematisk rapportering er opgivet til fordel for en mere værdiladet præsentation af highlights og enkeltteksempler.

(om Danidas årsberetning).

ner kroner i bistand i 2009, selv om det ellers er et land Folketinget tidligere har besluttet ikke at yde bistand. Man får derfor heller ikke at vide, hvad pengene er gået til.

Stærkere engagement i færre lande

Danmark vil nu basere samarbejdet på partnerskaber i stedet for programsamarbejdslande. Målet er ifølge den nye strategi et stærkere engagement i færre lande. Netop fordi man har øget bistanden til ikke-programsam-

arbejdslande, giver Danmark i dag bistand på 50 millioner kroner eller mere årligt til mindst 30 lande. Det er besluttet at fase programsamarbejdslandene Bolivia og Nicaragua ud, men alligevel er vi tilstede i et meget stort antal lande. Langt flere end målet var, dengang Folketinget for mange år siden besluttede sig for at fokusere bistanden på 18-20 programsamarbejdslande. Ideen var dengang, at vi skulle koncentrere bistanden for at gøre en forskel i det enkelte land og for at sikre stort dansk kendskab til de prioriterede lande.

Nu skal ministeriet og udviklingsministeren gennemgå alle modtagerlandene og vurdere, om der er udviklingsbehov, om dansk bistand har relevans og om effekt og resultater gør det rimeligt at fortsætte. Udviklingsministeren har antydnet, at man vil se på lande, der får mindst 50 millioner kroner om året. Altså omkring 30 lande.

Kriterierne for valg af nye lande har frem til nu mildest talt været uklare. De nye principper vil ifølge strategien være at vurdere udviklingsbehov ud fra en bred forståelse af fattigdom, frihed, sårbarhed og bæredygtig udvikling. Det hedder, at langsigtede partnerskaber er udgangspunktet, men også at behov kan være kortsigtede eller langsigtede. Der bliver næsten frit valg.

Behovsvurderinger varierer vildt

Sammenhængen – kohærensens – understreges, herunder til forsvars- og sikkerhedspolitikken, men netop her viser de danske erfaringer, at kriterierne for vurdering af behov varierer vildt i forhold til overordnede politiske prioriteringer. Har man først prioriteret politisk, er det en smal sag at definere behovene.

Irak fik i 2009 78 millioner kroner og Afghanistan 456 millioner kroner i egentlig udviklingsbistand, men det har aldrig været prioriteringer baseret på udviklingsbehov. Bistanden er her alene følge af politiske beslutninger, der er begrundet i dansk sikkerhedspolitik. Målet for de to danske krigsindsatser var at øge Danmarks sikkerhed. Så sent som i juni i år har udenrigsminister Lene Espersen bekræftet, at dette fortsat er baggrunden for dansk militær tilstedeværelse i Afghanistan. Afghanistan blev ikke bistandsland på grund af lokale udviklingsbehov, men fordi den militære indsats ikke kunne stå alene. Som tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen sagde, afghanerne skulle ikke kun se danske soldater, men også en dansk humanitær indsats.

Den danske tradition har ellers været, at militære indsats via FN kan være et nødvendigt supplement til en civil indsats, der er prioriteret på grund af udviklingsbehov. Det

Announce:

INTERNATIONAL CHEF

Folketkirkens Nødhjælp (FKN) søger ny international chef. Som international chef får du sammen med den øvrige ledelsesgruppe til opgave at styrke FKN som en handlekraftig og troværdig udviklings- og nødhjælpsorganisation, der med udgangspunkt i et kristent grundsyn hjælper mennesker i nød.

SOM INTERNATIONAL CHEF HAR DU ANSVARET FOR

- med udgangspunkt i Vision og Plan 2011-2015 at udvikle og gennemføre visioner og strategier for FKN's ret- lighedsbaserede katastrofe- og udviklingsarbejde samt vores internationale fortalervirksomhed
- at lede International Afdeling og sikre, at afdelingen er en dynamisk og inspirerende arbejdsplads for ca. 50 medarbejdere i Nørregade, ca. 120 medarbejdere på regionale kontorer verden over samt ca. 400 medarbej- dere på humanitære minerydningsprojekter
- at sikre kvaliteten i vores internationale projekter og programmer i tæt samarbejde med FKN's lokale sam- arbejds partnere, folkelige såvel som kirkelige
- at styrke FKN internationalt som en aktiv del af den globale ACT Alliance (Action by Churches Together)
- at forhandle med Danida, EU-kommissionen og andre af de mange donorer, der er med til at finansiere FKN's internationale arbejde

Du har som international chef et tæt samarbejde med den øvrige ledelse, organisationens medarbejdere og frivillige, styrelse, råd og vores partnergruppe, som består af partnere fra FKN's fokuslande

Du er en motiverende og dynamisk leder med gennemslagskraft, og du har mangeårig erfaring med værdibase- ret ledelse og forandringsprocesser i større organisationer. Du er stærk analytisk og strategisk, og du er en er- faren forhandler og formidler. Du har visioner om folkelige foreningers rolle i samspillet mellem internationalt udviklings- og katastrofearbejde og fortalervirksomhed. Du har faglig tyngde og erfaring med katastrofe- og udviklingsarbejde, og du kender vigtigheden af en partner- og retlighedsbaseret tilgang. Det forudsættes, at du taler og forstår dansk.

WWW.NOEDHJAELP.DK

LØN- OG ANSÆTTELSESVILKÅR
 Åremålsansættelse i 5 år med mulighed for forlængelse
 Løn efter kvalifikationer og forhandling
 Arbejdsstedet er København
 Tiltrædelse snarest

YDERLIGERE OPLYSNINGER
 fås på www.dca.dk samt hos generalsekretær Henrik Stubkjær på tlf. 3315 2800

ANSØGNINGEN
 indtastes via vores hjemmeside, www.noedhjaelp.dk/job
 senest mandag den 12. juli 2010

Ansøgning, cv samt seneste relevante eksamensbevis skal uploades og kan maksimalt være på 3 mb hver

Der vil blive udvalgt kandidater i uge 32 og afholdt indledende samtaler den 16. august 2010

ALLE INTERESSEREDE UANSET ALDER, KØN, RACE, RELIGION ELLER ETNISK TILHØRSFORHOLD OPFORDRES TIL AT SØGE STILLINGEN

15 lande, der ikke er programsamarbejdslande, får hver mere end 50 millioner fra Danmark kroner om året. Et af dem er den vestafrikanske stat Liberia, som billedet her er fra. Foto: Stefan Katić.

kan i høj grad også blive relevant, når Danmark nu er parat til at tage større risici og gå mere dristigt ind i skrøbelige stater. Det er en beslutning Søren Pind og regeringen skal roses for, men udgangspunktet er det modsatte, af hvad Danmark gjorde i Irak og Afghanistan.

Strategien giver ikke klare anvisninger. Men der er stor forskel på om civil bistand supplerer en sikkerhedspolitisk begrundet krigsindsats, eller om en fredsbevarende militær indsats supplerer en udviklingspolitisk begrundet bistandsindsats. Og der er behov for kriterier for partnervalg, som udstikker retningslinjer.

Der er ikke 'årsberettet' noget om bistanden til Kina, men den har formentlig som sit fornemste formål at understøtte dansk handel. Så ser man traditionelt gennem fingre med krænkelser af menneskeretspolitikken og bøjer reglerne lidt. Men spørgsmålet er vel også, om bistand til Kina kan begrundes med de nye principper, hvor vide de end er.

Listen over ret store modtagere af dansk bistand er som nævnt lang. Udover de allerede nævnte får Sri Lanka, Somalia, Sudan, Sydafrika, Zimbabwe og de palæstinensiske selvstyreområder alle over 100 millioner kroner om året. Flere af landene er gode eksempler på, at Danmark er på vej ind i de skrøbelige stater, og det er godt. Men det er også vigtigt, at den politiske proces er klar.

Et hårnålesving?

Gennem de sidste snart ti år er det ofte blevet kritiseret, at regeringen har villet mere og mere med et bistandsbudget, der samtidig er blevet heftigt beskåret. Bevæggrundene har været ret klare. Samtidig med at der har været indenrigspolitiske begrundelser for nedskæringer, har der været politisk behov for at vise initiativ og dynamik. Resultatet har været et svagere engagement i flere lande. Nu er budskabet det modsatte. Danmark skal have et stærkere engagement i færre lande. Derfor skæres der ikke kun i budgetter, der skæres også landeprogrammer væk.

Det er ikke solgt som noget, der ligner et hårnålesving i den udviklingspolitiske kurs, men er det vel egentlig. Nu vil man tage konsekvensen og koncentrere. Nu vil man ikke bare give efter for den nyeste gode ide, man vil have principper og behovsanalyser.

Men i en offentlighed er det ret umuligt at se, hvor processen vil føre hen. Hvor mange flere programsamarbejdslande skal vi sige farvel til, og hvorfor? Og hvad bliver tidshorisonten, både når det gælder afvikling af nuværende programsamarbejdslande og partnerlande, og for nye aftaler? En af fordelene ved det hidtidige koncept har været, at det gav modtagerlande en lang tidshorisont for planlægning for eksempel af programsektorbistand.

Men hvor lang – eller kort – bliver horisonten for partnerlandene? Eller spurg mere konkret: Vil et partnerland kunne basere sin udviklingsprioritering på aftaler, der i hvert fald rækker fem år frem, når det gælder over-

ordnede bistandstilsagn? Vi er nogle stykker, der kan huske hvor skandaløst elendigt Danmark brød aftaler om miljø- og udviklingsbistand, da vi lukkede ned i flere lande i årene lige efter år 2.000.

Helt fundamentalt giver udviklingsstrategien ikke klart svar på, hvad et dansk partnerskab skal være i fremtiden, og det er måske også for meget forlangt af strategien. I et opfølgende arbejde må svaret imidlertid komme, så både Folketing og offentlighed kan følge med. Der skal være transparens.

Mere bistand for pengene?

Til slut blot en enkelt bemærkning om mulighederne for at få mest mulig udvikling og bistand for pengene.

I 2007 gik 633 millioner kroner af den bila-

”

Det er ofte blevet kritiseret, at regeringen har villet mere og mere med et bistandsbudget, der samtidig er blevet heftigt beskåret.

terale bevilling til områder uden for den normale bistand (som står i finansloven under paragrafferne 6.3 og 6.11.19). De 633 millioner kroner var cirka syv procent af den samlede bevilling på knapt 9 milliarder kroner.

I 2009 var det beløb steget til mere end det dobbelte, nemlig 1,446 milliarder kroner, og det var nu 14 procent af en samlet bevilling på godt 10 milliarder kroner.

800 millioner kr. gik til administration, 467 millioner kroner til flygtningemodtagelse, 56 millioner kroner til forsvar og politiets internationale operationer. Der var også et dansk kurstab på 160 millioner kroner på (tidligere) gældslettelse til Nigeria, og det indregnes også i bistanden.

Det er givetvis efter reglerne, men det er godt nok en dramatisk stigning i et temmelig uvedkommende forbrug siden 2007. Mon det kan stå for principperne om behov og relevans?

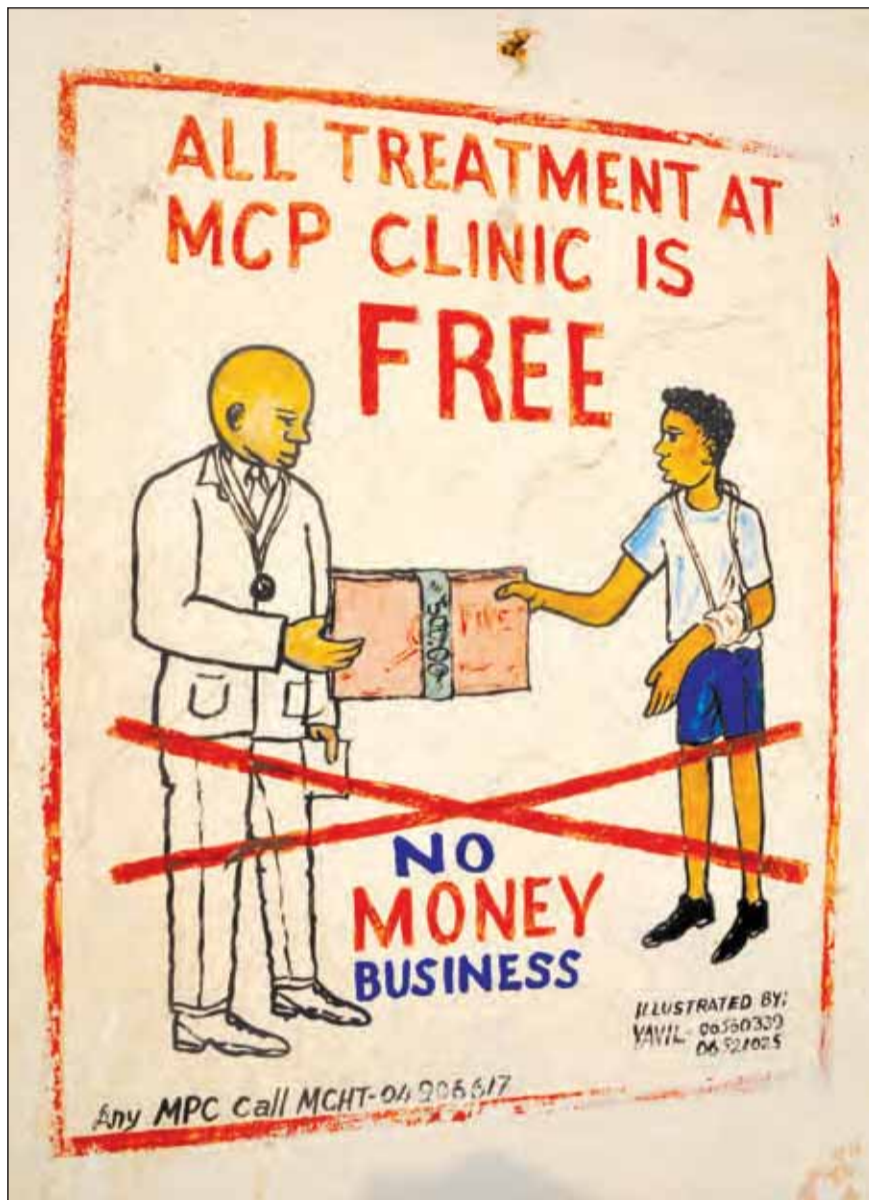

Knud Vilby er forfatter, samfundsdebattør og journalist med speciale i u-lands- og miljøforhold. Han har netop modtaget Nairobi-prisen for sin virksomhed.

DANMARKS 15 PROGRAMSAMARBEJDSLANGE

Bangladesh	Mozambique
Benin	Nepal
Bhutan	Nicaragua
Bolivia	Tanzania
Burkina Faso	Uganda
Ghana	Vietnam
Kenya	Zambia
Mali	

TEORETISK TOUR DE FORCE FAVNER FOR BREDT

Bogen forsømmer at fortælle om det afrikanske menneskerettigheds-charter. Her vægmaleri i fængsel i Liberia: Retten til sundhed er også en menneskeret. Foto: Stefan Katić.

Anmeldelse. Ny bog rejser en kvalificeret debat om, hvorvidt menneskerettighederne nu også udelukkende er vestligt tankegods. Men bogen vil alt for meget på blot 160 sider.

Af Klaus Slavensky

”Tre opfattelser af menneskerettighederne” er en diskuterende bog, og det er dens force.

Det forhindrer dog ikke forfatteren i at give læserne en tour de force gennem menneskerettighedernes historie fra antikken via tidlig kristendom til oplysningstidens filosoffer og de første, klassiske menneskerettighedserklæringer, og efterfølgende politiske diskussioner om blandt andet kultur, værdier og rettigheder. Men før man når så vidt, at den moderne moralfilosofi vendes og drejes, gør forfatteren sit udgangspunkt klart i rids af de teser og begreber, som han bygger bogens fokus på: perfektion, frihed eller autonomi.

Favner teoretisk bredt

Denne korte version yder ikke bogen retfærdighed, da den ikke præciserer forfatterens analyser af hverken den pluralistiske eller klassisk monistiske opfattelse af, hvordan vi bør tolke menneskerettighedsbegrebet i forhold til den perfektionistiske opfattelse, der ifølge forfatteren er udtryk for en bestemt samfundsopfattelse. Men disse idéhistoriske begreber skulle meget gerne vise, at her er tale om en bog, der favner teoretisk meget bredt. Og det er måske et problem for bogen. På den ene side slår den det store, videnskabsteori-

ske brød op, og så ikke giver diskussionen lov til at få nok tid til at hæve færdig, før den kaster sig over de moderne versioner af de tre teorier, hvor for eksempel Habermas’ pluralistiske opfattelse ellers giver bogen den sprøde skorpe, som knaser godt i hjernecellerne.

Måske forfatteren burde have holdt sig til de historiske diskussioner, hvor forskere, filosoffer og store navne som Locke, Kant og Marx blandes med den nyere tids franske tænkere som blandt andet Hadot.

Hvor er det afrikanske charter?

På trods af at denne bog vil så meget, lykkes det den at rejse en kvalificeret debat om, hvorvidt menneskerettighederne nu også udelukkende er vestligt tankegods. Sidste del ser derfor både på islamiske rettigheder og asiatiske værdier. Man savner dog noget om det afrikanske charter, den afrikanske menneskerettighedskommissions virke og kampen for/imod demokratiske rettigheder på det afrikanske kontinent.

Bogens scoop er kapitlet om, hvorledes menneskerettighederne er under pres, hvor forfatterens provokerende slutreplik om, at der ikke er noget ”system af værdier, der kan forblive stabilt, når det udsættes for kravet om autonomi og globalisering”, sætter dette princip i perspektiv. Det er jo det, som gør både international politik og denne bog nødvendig og spændende. Bare der dog havde fulgt et debattmøde med som appendiks.

Klaus Slavensky er informationschef i Dansk Institut for Menneskerettigheder

Tre opfattelser af menneskerettighederne.

Mogens Chrom Jacobsen
Det lille Forlag
160 sider – 200 kroner

I AFRIKA STAVES REVOLUTION MED M

Anmeldelse. Flertallet af afrikanere betaler alt kontant, og opsparingen er oftere at finde hjemme i madrassen end i banken. Sådan er det i dag, men brugen af mobilen til bankforretninger – m-banking – kan betyde en afrikansk hverdagsrevolution.

Af Anders Pedersen

Alle med interesse for Afrikas hastigt voksende marked for mobilbanker – det vil sige brug af mobiltelefonen til alskens banktransaktioner – bør tage fat i bogen *M-Banking – An African Financial Revolution*. De tre forfattere giver en udførlig gennemgang af de første års erfaringer fra Kenya, Senegal og

Sydafrika. Mobilbankerne giver ud fra et enkelt princip mulighed for at anvende mobilsaldoens taletid som en egentlig konto. Via mobilnetværket kan brugere overføre betaling til andre kunder på samme netværk. Mobilbankerne undgår dyre bankfilialer og anvender i stedet et vidt forgrenet net af helt lokale sælgere, som allerede lever af at sælge almindelig taletid.

Millioner af mulige bankkunder

Den kenyanske mobilbank m-Pesa tilbyder nu kunderne at betale for taxaturen via mobilen – det er smart, men det er også en transaktion, der ligesom mobilbankernes mange små overførsler, registreres. Bogen forudsiger derfor, at m-banking også kan kaste lys over den store uformelle sektor, hvor alt i dag er bundet op på kontant betaling. Og det vil gøre det muligt at i fremtiden at beskatte den. Disse små transaktioner ser i dag sjældent skattevæsnets lys. Som eksempel nævner bogen, at betalingen af havnetold i Kenyas til-

førte fire millioner dollars netop som følge af de øgede mobilbetalinger. Det er heller ikke utænkeligt, at mobilbankerne kan blive et værktøj i kampen mod den daglige korrupsion (petty corruption), når borgere får mulighed for at dokumentere deres betalinger til offentlige myndigheder.

Fortsatte udfordringer

Endelig vil mobilbanker stort set eliminere de gebyrer, som afrikanere i Europa, USA etc. nu må betale for at sende penge hjem – de såkaldte remitter. I Senegal modtager 17 procent af alle indbyggere remitter fra deres familie, men op mod 12 procent af overførslerne går til gebyrer. Mobilbankerne vil ifølge bogen reducere andelen af gebyrer til fire procent og dermed øge tilstrømningen af remitter til Afrika med 1,6 milliarder dollars.

Bogen peger imidlertid også på områder, hvor der stadig er lang vej igen. I Senegal har mobilbankerne endnu ikke rettet sig mod den fattige landbefolkning, som mere end nogen andre har brug for bankydelse. I Kenya er konkurrencen begrænset af monopoler hos mobilsekskaber som Safaricom, der driver m-Pesa. Det giver høje priser, som især rammer de fattige og begrænser mulighederne for væksten hos små iværksættere. Undertegnede ser spændt frem til, hvordan partnerskaber

mellem projekter for mikrolån og mobilbanker kan få små iværksættere i gang.

Anders Pedersen er freelancejournalist med speciale i ny teknologi.

Læs hans blog på www.udvikling.dk

M-Banking – An African Financial Revolution.

Simon Batchelor, Meoli Kashorda og Seye Sylla Fatimata.
Udgivet af Center for Afrika-studier og Economic Commission for Africa (ECA).
130 sider – £18 på amazon.com.

Ja, sådan ser bogen faktisk ud.

VELGØRENHED MED VÆKSTPOTENTIALE

Anmeldelse. Når organisationerne skal begå sig i konkurrencen om pengene, må de frivillige vige pladsen for professionelle. Ny bog om brudfladen mellem ideal og forretning.

Af Robert Hinnerskov

Bogen 'Når idealer forenes med forretning' lover ikke mere end den holder, nemlig at give '... et samlet overblik over, hvordan velgørende organisationer ledes professionelt til mest mulig gavn for den gode sag'.

Omdrejningspunktet er – efter en kort trosbekendelse om den troværdige organisation – en gedigen femfoldig ledelsesmodel, som sikrer bogens 360-graders tur rundt i ledelsesopgaverne. Og bogen slår mange gode takter an.

Men den organisation, der skal ledes, er svær at få fat i af den årsag, at 'indsamlingssektoren' er præget af en overvældende mangfoldighed af såvel strukturel som ideel art. Derfor bliver eksemplerne også mere summariske end godt er; dén organisation gør dét, og en anden organisation gør noget andet.

Problemet starter på de indledende sider, hvor de frivillige organisationer siges at omsætte 96 milliarder kroner årligt. Kilden viser, at beløbet – foruden de organisationer, bogen primært beskæftiger sig med – omfatter 'idræt, motion, dans, fritid, hobby, uddannelse, bolig og lokalsamfund' og meget andet.

Bogen koncentrerer sig om feltet af traditi-

onelle, velgørende organisationer, der har godkendelse til at modtage gaver med fradragsret. Disse har en årlig omsætning på skønsmæssigt 10 milliarder kroner.

Kan folkelig forankring måles med fundraising?

Titlen antyder, foruden det håndbogsmæssige 'sådan gør vi', en brudflade mellem ideal og forretning. Afsnittet 'Fundraising udfordrer medlemsbegrebet' overser dog det faktum, at den overordentlig succesfulde fundraising, der bygger på månedlige bidrag, er støttet af lovgivningsmæssige rammer, som siden september 2007 har begrænset den første kontakt med potentielle støtter til alene at måtte dreje sig om medlemskab.

En syretest vil vise, at brudfladen mellem ideal og forretning i høj grad findes på fundraisingområdet, men vel at mærke dér, hvor frivillige må vige pladsen for professionelle, for at organisationerne kan begå sig i konkurrencen om pengene. Og ligeledes dér, hvor der ansættes medarbejdere uden erfaring med indsamlingssektoren. Det betyder, at der bliver rusket op i vante forestillinger, og det kan være både nyttigt og udfordrende.

Pointen om de frivilliges store potentiale står imidlertid ved magt, men set med mine øjne er problemstillingen af identitetsmæssig art. Har en organisation ikke tradition for at bruge frivillige, er opgaven med at etablere frivilligfunktioner ganske krævende. Har den modsat tradition for at bruge frivillige, er der en helt anden basis for at udvikle de frivilliges opgaver.

Det siges, at de politiske udfordringer er en kamp om enkeltsager. Det siger alle, men det er ikke dækkende for indsamlingssektoren.

Jeg mener, at for eksempel den politiske beslutning om u-landsorganisationernes egenfinansiering kommunikerer en ny og mere forretningspræget forståelse af sektoren, idet den samtidig sætter lighedstegn mellem fundraising og folkelige forankring. Et nok så skelsættende lighedstegn.

Tre promise til velgørenhed?

Jeg vil samtidig anerkende analysen af potentialet i fundraising. Befolkningens villighed til at støtte er stigende, viser brancheorganisationen ISOBRO's årlige undersøgelser. Statistisk betragtet er danskernes privatforbrug på 700 milliarder kroner – heraf går cirka 25 milliarder kroner til spil (!). Til indsamlingsorganisationerne – jævnfør ovenstående definition – bidrager danskerne med cirka 2,2 milliarder kroner eller blot tre promise af deres forbrug.

Der er altså privatøkonomi til at støtte velgørende organisationer med større beløb end i dag. Og det potentiale fortjener stor opmærksomhed, al den stund de velgørende organisationers opgaver fortsat vokser.

Der udkommer alt få bøger om indsamlingsorganisationerne. Antologien 'I den gode sags tjeneste' fra 1995 læses stadig. Jeg er ikke bekendt med andre danske udgivelser af denne type siden, så der bør ganske enkelt investeres mere i udgivelse af sektorfaglig litteratur.

ISOBRO har selv udgivet en håndbog med titlen 'Opsamlet viden om indsamling', og den holder også, hvad den lover, men der bør fremover investeres betydeligt mere i sådanne udgivelser, så vi på et fagligt grundlag kan forfølge det spor, forfatterne har lagt, der handler om, at de velgørende organisationer

bør gå langt mere offensivt ud, end tilfældet er i dag.

'Når idealer forenes med forretning' fortjener derfor en efterfølger, måske på linje med ovennævnte antologi, der mere kontant, analytisk og problematiserende kan provokere lovgivers, den frivilliges, bestyrelsens, topledernes og fundraiserens myter om sektoren.

Robert Hinnerskov er generalsekretær i indsamlingsorganisationernes brancheorganisation ISOBRO.

Når idealer forenes med forretning. Moderne ledelse af velgørende organisationer.

Ole Münster og Sofie Münster:
Gyldendal
250 kroner – 208 sider

BØGER

Ayaan Hirsi Ali: Nomaden

Med udgangspunkt i sine egne erfaringer, sin families tragedier og mødet med muslimer i Vesten argumenterer den somaliskfødte forfatter for, at vi skal droppe berøringsangsten og forholde os til kontroversielle emner som sex, vold, penge og religion, hvis integration skal lykkes.
Gad, 304 sider, 230 kr.

Frits Andersen: Det mørke kontinent? Afrika-billeder i europæiske fortællinger om Congo
Ifølge forfatteren, som er litteraturforsker ved Aarhus Universitet, går der en lige linje fra Congo-reformbevægelsens brug af rædselsbilleder til nutidens nødhjælps- og menneskerettighedskampagner.
Anmeldes i næste nummer af *Udvikling*.
Aarhus Universitetsforlag, 695 sider., rigt illustreret, ca. 500 kr.

Thomas Barfield: Afghanistan – A cultural and political history

Bogen giver et overblik over, hvordan landet er blevet erobret og regeret af dynastier igennem tusind år.
Princeton University Press, 400 sider, ca. 180 kr.

Noam Chomsky: New world of indigenous resistance

Oprindelige samfund står i dag over for vanskelige valg: Kan de udvikle og modernisere sig uden at miste deres hellige traditioner og lokale identitet? To journalister interviewer Noam Chomsky, og aktivister og intellektuelle fra Amerika fortæller om deres erfaringer med feltarbejde i Latinamerika.
City Lights Publishers, 300 sider, ca. 75 kr.

Esther Dufo: Le développement humain. Lutter contre la pauvreté (bind 1).

En stribe etablerede sandheder i udviklingspolitikken får en tur i vridemaskinen af den franske stjerneforsker Esther Dufo og hendes eksperimentelle forskningsmetoder. Ikke mindst mikrokreditterne får et svirp af piskeren.
Forlaget Seuil, 103 sider, ca. 85 kr.

Tine Harden: A kick out of Africa (fotobog)

Det er den grundlæggende kulturhistorie om fodbolden, der bærer de 144 billeder i Tine Hardens fotobog, som er et resultat af flere års rejse på kryds og tværs af Afrika. En fotosafari gennem Marokko, Ghana, Egypten, Mozambique, Zimbabwe, Sydafrika, Kenya, Cameroun, Mali, Sierra Leone og Namibia.
Verve, 230 sider, 297 kr.

Søren Koustrup: Flamboyanten – Luigi d'Alberis forunderlige rejser i Ny Guineas indre

Beretning om den italienske jæger og konservators fem ekspeditioner ind i Ny Guineas indre 1871-76. Illustreret med fuglemalerier af John Gould i farve og sort/hvid.
Koustrup & Co., 316 sider, 298 kr.

Franklin Lewis: Rumi før og nu, øst og vest – Jalal al-Din Rumis liv, lære og digtning

Bogen er baseret på en kritisk gennemgang af de originale persiske kilder om Jalal al-Din Rumi (1207-1273). Rumi er i de seneste årtier blevet meget populær i Vesten, og i USA er han den mest læste digter overhovedet.
Vandkunsten, 611 sider, 349 kr.

Frederik Ludvig Norden: Rejse i Egypten og Nubien

Den danske søofficer og tegner F.L. Norden blev 1737-38 udsendt af kong Christian VI, der ønskede at få en handelsaftale i gang med den etiopiske kejser. Hans rejseberetning blev oversat til fransk og læst af bl.a. Napoleon. Vandkunsten og Videnskabernes Selskab, 348 + 406 sider, 699 kr.

Thomas Sehested: Indien – verdens næste stormagt

En indføring i det moderne Indiens kultur, forretningsliv og historie. Forfatterens udgangspunkt for denne opdatering til Indien 2010 er, at den generelle viden om Indien i Danmark er noget tilbageskuende.
L&R Business (tidligere Børsens Forlag), 240 sider, 299 kr.

Hélène Wagn og Carsten Kyster: Verdensmad fra din lokale etniske købmand

Bogen præsenterer flere end 150 råvarer og ingredienser, som din etno-grønhandler sælger. Desuden tips og praktiske anvisninger.
Gyldendal, 212 sider, 256 kr.

Historien om, hvordan Deres udsendte blev ribbet og flået af et halvt hundrede vinde og skæve – men empatiske – narkomaner før kirketid en solbeskinnet søndag i Mombasa.

Af Jeppe Villadsen, Kenya

Egentlig skal det bare være en sviptur.

Jeg er i havnebyen Mombasa for at samle materiale til en turist-guidebog, men vil også lige nape et par fotos fra et nedlagt baneterræn i udkanten af byen, hvor jeg sidste år interviewede en flok narkomaner.

– Stofmisbrug er i rivende vækst, Mombasa er blevet et knudepunkt for narkotikatransport til Europa, havde min chauffør og fixer (lokal person, som skaffer kontakter for udenlandske journalister, red.) Peter lokket.

Jeg bed på.

Dengang for et år siden tog vi ud i 'klubben', som de lokale kalder de nedlagte jernbanespor, hvor narkomanerne holder til. En lang skakt med nedlagte pakhuse på hver side. Jeg faldt i snak med en flok. Nogle små, tynde skravl, men flinke. Vi talte om livet som narkoman i Kenya. Om at blive jaget af politiet, og om kampen for dagligt at skrabe flere hundrede kroner sammen til stoffer i et land, hvor de fleste tjener under en tier om dagen.

Krydstogtsturerne var yndlingsbyttet.

– Jeg er en verdensklassetyv, erklærede Roger, eller 'programmøren', som de andre kaldte ham på grund af hans gode computerfærdigheder. 33 år og narkoman, siden han var 15, de 5-6 år undtaget han havde tilbragt i fængsler i Kenya og Tanzania.

Rødderne fortalte villigt om alt, eneste forbehold var, at jeg ikke måtte fotografere dem. Fair nok. Jeg blev fulgt tilbage til taxaen af en snes af de unge misbrugere. Telefonnumre og mailadresser blev udvekslet i den store stil med flokken, der dengang smilende vinkede mig på vej.

Lydmuren

Denne fredfyldte søndag morgen ligner stedet sig selv. Lige så trøstesløst, som da jeg forlod det for et år siden, måske lige bortset fra at jernbanesvellerne er begyndt at forsvinde. En skinne kan vel finansiere de næste par fix. Peter og jeg bevæger os ned ad den forhenværende perron. Der er øde.

Men så nogle hundrede meter nede kan vi skimte dem på den modsatte perron. Vi går tæt nok på, så man vil kunne fornemme, der er mennesker på billedet, men stadig på så god afstand, at ingen burde kunne føle sig stødt på deres anonymitet.

Peter stiller sig i forgrunden, så det ser ud som om, det er ham, jeg tager billeder af. Der lyder lidt råben i det fjerne, men jeg regner med, det er noget internt. Jeg knipser videre.

Op så et øjeblik efter sker det. Flokken på 40-50 junkier sætter i bevægelse, og den råben, der før lød som en fjern mumlen, vokser til en mur af støj. Vi slår bak og begynder at gå. De er stadig et par hundrede meter væk. Det var så nok her, man skulle have løbet, for bilen er kun 6-700 meter væk, og banestrækningen foran os er næsten tom. Men mine na-

En hvid mand er som et Kinder-æg – som blot indeholder flere end tre overraskelser: laptop, kamera, iPod, høretelefoner, diktafon, mobiltelefon, pengebælte, kreditkort, kontanter ... Ill.: Louise Thrane Jensen.

RIBBET OG FLÅET AF 50 JUNKIER

turlige reflekser er kujonens, når Afrika viser tænder. Det gælder for Guds skyld om ikke optræppe noget, så hellere lægge sig fladt ned!

Jackpot

Vi går raskt til uden at se os tilbage. En fyr foran os er dukket op ud af ingenting. Han standser os, og vi lader os stoppe. Jeg håber stadig, det er noget, vi kan tale os ud af. Sårede følelser over et par billeder.

”

Nogle gange skal man bare løbe ...

Vi skubber os forbi ham, men når kun nogle få meter, og så er de dér. En brønde menneskemasse, der hiver, flår og maser fra alle sider. Nogle har knive – en slags lange syle – der fægter, ubehageligt tilfældigt omkring mig. Jeg maser mig videre fremad, mens jeg mærker mine lommer blive tømt og rygsækken lænsat for indhold.

Ud af øjenkrogen ser jeg Peter slå og sparke vildt omkring sig i en 360-graders inffight med 15-20 af fyrene. Han nåede lige at gemme sine to mobiltelefoner i gylpen på bukserne og har ikke tænkt sig at give telefonerne fra sig. Han er en stor, bred fyr, men at det lykkes ham at beholde mobiltelefonerne og kun miste sine sko og nogle få shillings, siger mest om, hvor værdifuld mobiltelefonen er for en taxachauffør. Så har de bedre held hos den mindre kampberedte *muzungu* (swahili for 'hvid mand', red.): laptop, kamera, iPod, høretelefoner, diktafon, mobilte-

lefon, pengebælte, kreditkort, kontanter – en utrolig mængde af gods, jeg har valgt at medbringe til dette sted. Til sidst forsvinder selve tasken, og mit armbandsur bliver revet af, mens jeg for tredje gang mærker ivrige hænder i mine tomme baglommer.

Vi ømmer os

Op så sker miraklet. Det frådende menneske har er på mystisk vis udstyret med både eftertanke, empati og koordination. I slutningen af tumulten vender en af drengene sig om, en lille fyr på måske 16 år. Han sender mig et nærmest undskyldende blik og rækker mig mit pas og kortholder med Visakort, kørekort etc. Et uventet overskud i situationen, og sært, at han har begge dele, fordi kreditkortet havde ligget i min forlomme, mens passet var i bunden af rygsækken, og alle de andre ting er spredt ud på guderne må vide hvor mange hænder.

Få sekunder efter er vi igen kun Peter og mig tilbage. Hans trøje er flænset, og han er barfodet. Vi haster mod bilen. Han er mindre rystet end jeg og viser sin højre hånd, der er hævet til dobbelt størrelse.

– Jeg tror, jeg brækkede flere kæber med mine slag, siger han ikke uden triumf i stemmen.

Imens jeg bebrejder mig selv mit overmod at medbringe ALT, går katastrofens sande omfang op for mig: Med tasken røg mine notesbøger – optegnelser for en hel måneds researchrejse i Tanzania og Kenya.

Hvorfor overfaldt de os, spørger jeg Peter, var det på grund af billederne?

Han er overbevist om, at de bare var høje, og at det i øvrigt ikke var de samme, vi havde mødt sidst.

Vi styrer lige mod politistationen, hvor vi

assisteres af intet mindre end Mombasas Tourist Police Unit. To fodbetjente i civil hjælper os resten af dagen. Først tilbage til åstedet. Mens jeg roder rundt i sølvpapir og limdunke på svellerne i håb om at finde mine dyrebare notesbøger, sker næste mirakel: Politiet har fået et tip om, at min laptop er sat til salg på det sorte marked – mindre end en time efter overfaldet.

Solen går ned

Ti minutter senere holder vi i en lille gyde i Mombasas travle handelskvarter. Jeg venter, mens politimændene henter fangsten: en slidt sort sportstaske, der ikke er min, men indeni ligger min splinternye 14.000-kroners MacBook, som de angiveligt har generhvervet for 100 kroner. Men så er heldet brugt op. Vi vender flere gange tilbage til jernbaneterrænet, men finder kun et par krøllede kvitteringer – ingen notesbøger.

Dampen går langsomt af ballonen. Jeg køber øller til politifolkene på en lokal beværtning, der viser kampen mellem Manchester United og Liverpool i Premier League. Solen går på hæld, da vi en sidste gang tager ud til jernbanen for at mødes med Francis, en ældre narkoman, der har lovet at tilvejebringe noterne. Han er høj og tynd som en bønnestage i en hvid muslimsk kjortel, der klitrer til hans tynde lemmer.

– Jeg har dokumenterne, siger han.

Men det viser sig at være mit internationale pressekort, der udløb for to år siden. Suk. Jeg takker for indsatsen, og vi tager afsked i tusmørket. Peter er stadig optimist.

– Jeg skal nok finde notesbøgerne, lover han som det sidste, inden jeg sætter mig på flyet mod Nairobi.

NY BRITISK UDVIKLINGSMINISTER VIL ØGE BISTANDEN

Skyggeministeren, der kom ud i solen. Storbritanniens første konservative udviklingsminister i 14 år, Andrew Mitchell, vil hæve den britiske bistand til 0,7 procent.

Af Simon Ankjærgaard

Ikke overraskende faldt valget på den konservative Andrew Mitchell, da David Cameron i maj skulle finde en udviklingsminister til sin nye koalitionsregering i Storbritannien. Siden 2005 har Andrew Mitchell været skyggeudviklingsminister i den parallelle regering, som den britiske opposition traditionelt opretter for at give det stærkeste mulige modspil til den siddende regering.

54-årige Andrew Mitchell fremførte ved sin tiltræden de samme politiske mål, som han arbejdede for som skyggeminister og som i årevis har været officiel konservativ politik: Storbritanniens udviklingsbistand skal effektiviseres og hæves fra de 0,5 procent af bruttonationalindkomsten, den er på i dag, til senest i 2013 at udgøre 0,7 procent. I så fald vil Storbritannien blive EU's største donor. De konservatives argument for at hæve bistanden er toledet. For det første er det Storbritanniens moralske pligt som i-land at hjælpe verdens

fattigste. For det andet vil mindre global fattigdom føre til mindre global ustabilitet og dermed større sikkerhed for briterne.

– Jeg er stolt af de forpligtigelser, som den nye regering har lanceret i forhold til udviklingspolitikken. Vores handel med skatteyderne er denne: Via skatten donerer I penge til verdens fattigste, men som modydelse lover vi at bruge hver en penny på den mest effektive måde, sagde Andrew Mitchell, da han overtog det britiske Department for International Development (DFID).

Udmeldingen mødes med tilfredshed i den britiske udviklingsorganisation Oxfam.

– Sammen med nøglerne til Downing Street 10 har David Cameron også arvet ansvaret for at sikre, at Storbritannien endelig indfrier sit løfte til verdens fattigste. Vi henstiller til at den nye regering indfrier de konservatives løfte om at øge udviklingsbistanden til 0,7 procent, siger Kirsty Hughes, chef for Oxfams politiske afdeling, til *Udvikling*.

Brænder for brændpunkter

Hvis en øget og mere effektiv bistand står øverst på Andrew Mitchells to-do-liste, så står konfliktløsning og forsoning i den tredje verden lige under. I sin tid som skyggeudviklingsminister har han blandt andet besøgt Darfur to gange og DR Congo én gang. Derudover stiftede han personligt i juli 2007 projektet Umubano i Rwanda. Det involverer et halvt hundrede frivillige, der arbejder inden-

ANDREW MITCHELL

Andrew Mitchell, f. 1956, er kandidat i historie fra Cambridge University. Han blev første gang valgt ind i det britiske parlament i 1987. Han var medlem frem til 1997, hvor han tabte sit mandat i valgkredsen Gedling nær Nottingham. Han gjorde comeback i parlamentet i 2001, denne gang valgt i Sutton Coldfield i West Midlands-regionen. Han var fra 1992 til 1993 næstformand i det konservative parti. Hans far, David Mitchell, var i mange år også konservativt medlem af det britiske parlament. Andrew Mitchell er gift og har to børn.

Foto: S. Sabawoon/EPA/Polfoto.

for blandt andet sundhed og uddannelse.

Mest kendt er dog den rejse, han foretog i marts 2007. Den gik østover til Myanmar, hvor Andrew Mitchell som den første britiske politiker i mange år mødtes med landets militærjunta for at plædere for indførelsen af demokrati. Han mødtes også med repræsentanter fra oppositionen og optog i det skjulte en vi-

deo-dagbog, der er blevet lagt ud på Youtube.

For Andrew Mitchell er konfliktløsning og forsoning vigtige nøgler til bekæmpelsen af den globale fattigdom og sociale ulighed, men han mener, det kræver en reform af det internationale system, særligt FN.

Simon Ankjærgaard er freelancejournalist.

NYT OM NAVNE JULI/AUGUST 2010

UDENRIGSMINISTERIET

Udnævnelser pr. 1. september 2010:

Poul Hoiness, 63, udnævnes til ambassadør i Abu Dhabi.

Anders Christian Hougård, 56, afløser Tomas Anker Christensen på posten som dansk ambassadør i Teheran.

Anne-Marie Esper Larsen, 50, udnævnes til ambassadør for ligestilling (Center for Globale Udfordringer). Ligestillingsambassadøren skal bl.a. internationalt sikre handlekraftig opbakning til FN's Mål 3 (MDG3).

Finn Thilsted, 64, udnævnes til ambassadør for bistandseffektivitet (Center for Udviklingspolitik), og skal bl.a. stå for opfølgning af Accra-handlingsplanen om bistandseffektivitet og forberedelse af opfølgingskonferencen i 2011.

Pui Ling Lau udnævnes til ambassadør for handelspolitik (Center for Eksportrådet). Den handelspolitiske ambassadør understøtter implementering af regeringens offensive handelspolitiske strategi samt forberedelse af EU formandskabet i 2012.

Marie-Louise Overvad, 58, udnævnes til særlig repræsentant for Afghanistan og Pakistan (Center for Global Sikkerhed).

BILATERALE RÅDGIVERE

Rilla Bente Nørslund, 43, er kontraktansat som seniorrådgiver i Dhaka, Bangladesh

Yannick Pradelles, 47, er kontraktansat som seniorrådgiver i Bamako Mali

Frédéric Jean Bonnet, 52, er kontraktansat som seniorrådgiver i Dar es Salaam. Tanzania.

NGO'ER

Læge **Cæcilie Böck Buhmann**, 31, rejser med Læger uden Grænser (MSF) til organisationens projekt i Kangaba i Mali i Vestafrika, hvor hun de næste seks måneder bl.a. skal overvåge indsatsen over for malaria.

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) har ansat cand.mag. i arabisk **Anne Nybo**, 31, som mellemøstkonulent og antropolog **Vibeke Møller Thomsen**, 36, som administrativ medarbejder. Begge er ansat i den internationale programafdeling.

Poul Henrik Lassen, 45, rejser til Uganda, hvor han de næste to år skal være Røde Kors' landekoordinator med sæde i hovedstaden Kampala, hvor han tager over fra Charlotte Kjørup.

Simon Astrup, 27, er ansat som ny ungdomskonulent i Danmission. Han afløser Mette Nielsen, der har vikarieret i stillingen i et halvt år i det folkekirkelige missionselskab.

Folkekirkens Nødhjælp udsender følgende:

Jonas Vejsager Nøddekær, 37, til Burma som regional repræsentant.

Cecilie Winther, 43, til Malawi som regional repræsentant.

Regional Repræsentant i Folkekirkens Nødhjælp **Katja Levin**, 40, til Cambodja. Medfølgende ægtefælle Poul Kjar, 41, journalist og souschef i Udenrigsministeriets Presseenhed, skal dække Sydøstasien som freelancejournalist.

Grethe Rosenberg Nørgaard, 41, til Indien som Procurement Officer (indkøb).

MS ActionAid Danmark har udsendt følgende medarbejdere i maj og juni:

Bo Christensen, informationsmedarbejder til Mozambique.

Liv Inken Gunnarsen, Global Platform, Tanzania.

Bertel Jensen, 32, informationsmedarbejder til Zimbabwe.

Christian Lund Jensen, Global Platform, Jordan.

Sine Johs, Global Platform Tanzania. David Manyonga, rådgiver i Uganda til arbejde med god regeringsførelse og anti-korruption.

Norma Martinez, informationsmedarbejder til Zambia.

Nadia Masri-Pedersen, Global Platform, Jordan.

ANDRE

FN's generalsekretær, Ban Ki-moon, har udnævnt den mangeårige klimadiplomat fra Costa Rica, **Christiana Figueres**, 53, som ny FN-klimachef (UNFCCC). Hun afløser Yvo de Boer på posten.

Timbuktu Fondens pris for kritisk u-landsjournalistik, som er på 100.000 kr., går i år til journalist **Thomas Aue Sobol**, 33, der bl.a. har rapporteret fra lukkede samfund som Burma og Nordkorea. Han har stærkt fokus på menneskerettigheder i sin journalistik, på sammenhængen mellem forbrug og produktion i vores del af verden og på de vilkår, verdens fattigste lever under.

Forfatteren og kommentatoren **Knud Vilby** modtager Nairobi-prisen, årets hædersbevisning fra danske globale journalisters forening, Nairobi-klubben, som blev uddelt på klubbens generalforsamling i juni.

Danidas tidligere chef, ambassadør **Ole Lønsmann Poulsen** udnævnes til ny formand for Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder (DCISM) fra 1. juli. Han afløser ambassadør Jørgen Bøjer, der har været formand siden 2006.

HUSK AT LÆSE

PÅ CYKEL MOD KORRUPTION

Advarsel til alle korrupte i Uganda: Pas på cyklende kvinder med mobiltelefoner. 1.000 kvinder skal sms'e, når de får mistanke om lokal korruption. Det er tanken i nyt MS/ActionAid-projekt, som også vil styrke kvindernes status.

Aktuelt side 3

BØRN MED BLY I BLODET

Nær byen Mitrovica i Kosovo lever internt fordrevne familier i skyggen fra blyholdige og stærkt giftige slaggebjergene, som sender blystøv ud over landskabet. Fotojournalist Michael Bothager besøgte slaggebjergene i Kosovo. Se hans billeder her.

Fotos side 12-13

NYT DANIDA-KONCEPT TIL DEBAT

Princippet er uklare, og det er svært at få overblik, mener Knud Vilby om Danidas nye koncept om partnerskaber. Men det er en naturlig udvikling, for det gamle system med programsamarbejdslande er blevet eroderet i årevis, påpeger han.

Kronik side 18-19

NOGLE GANGE SKAL MAN BARE LØBE

I havnebyen Mombasa holder byens narkomaner til på det nedlagte jernbaneterræn. Udviklings udsendte kom forbi og blev grundigt rullet af 40-50 forhærdede junkier. Til sidst viste Mombasas skæve syrehoveder dog også en smule sympati med deres offer.

Side 22

DET ER GRATIS AT ABONNERE PÅ ud>ikling

LÆS MERE PÅ WWW.UDVIKLING.DK

Al henvendelse: Rosendahls-Schultz Distribution, Herstedvang 10, DK-2620 Albertslund

UMM
Id-nr. 42328

DET BLEV IKKE AFRIKAS VM

FOTO

”Vinder Afrika VM?” spurgte *Udvikling* på forsiden af juni-nummeret. Spørgsmålet refererede til mange afrikaneres håb om, at kontinentets første VM-værtskab vil medføre politisk og økonomisk fremgang. Det kan stadig ske, men ser man på fodbolden alene, er Afrika mesterskabernes store taber.

Med næsten alle gruppekampe spillet, har kun et enkelt afrikansk land, Ghana, kvalificeret sig til mellemrunden. Blandt de største skuffelser er Cameroun, som med 2-1-nederlaget til Danmark i anden gruppekamp mistede muligheden for at gå videre i turneringen. På billedet udligner Nicklas Bendtner Camerouns føring.

Udvikling markerede kampen ved at invitere til læsermøde under overskriften ”Kom og hep på Cameroun” på Café Globen i Turesensgade i København. Som optakt til kampen fortalte antropolog Bjarke Oxlund om fodbold i Afrika, og DJ Master Fatman vendte camerounske plader, mens herboende camerounere dansede i en stopfyldt Globen.

Se billeder fra læsermødet på www.udvikling.dk og på *Udviklings* Facebook-side.

VM fortsætter indtil 11. juli, hvor finalen spilles på Soccer City Stadium i Johannesburg. /mm

Farvel til Cameroun. Foto: Michael Sohn/AP/Polfoto.